

Novoles

glasilo delovne organizacije

straža pri novem mestu, 5. april 1985
leto XXII številka 3

Glasilo ureja uredniški odbor: Alfonz Šterbenc (glavni in odgovorni urednik), Vladimir Bajc, Ivan Balog, Marjan Grabnar, Alenka Gorše, Vanja Kastelic, Mladen Majster, Jadran Šnidaršič, Marko Švent in Igor Vizjak. Izdaja Delovna organizacija Novoles, lesni kombinat n.sol.o. Novo mesto — Straža. Glasilo izhaja mesečno v nakladi 3300 izvodov in je po mnenju sekretariata za informacije pri IS SR Slovenije z odločbo številka 421/72 z dne 31. januarja 1978 oproščeno temeljnega prometnega davka. Stavak in prelom v DIC tozdg Grafika, tisk v tiskarni Novo mesto, v Novem mestu.

ranje zalog, dodatno finansiranje zalog, podaljševanje plačilnih pogojev itd. Trgovina v borbi za promet in s konkurenco izključuje drago blago iz svojih prodajnih mest, zadržuje programe, ki so še po starih cenah itd. Takšna prodajna situacija bo še dolgo prisotna. Res, da običajno na začetku leta vedno zaškriplje in da so obračuni uspeha poslovanja v prvih mesecih bolj skromni, vendar se letos črne napovedi vsaj glede prodaje pohištva na domačem trgu grozljivo hitro in v velikem obsegu uresničujejo. Za domači trg smo že omenili, da zahaja verjetno v eno največjih in najdaljših kriz. Pri plasmanu pohištva se je čutilo že proti koncu leta, da povpraševanje niha in pada, vsi trije letošnji meseci pa so ta problem še veliko bolj zaostri. Žal to pot nastopa ta največji problem prodaja definitivno in resnično, kar pomeni, da se moramo prav vsi resno zamisliti in predvsem hitro in drugače ukrepati na vseh področjih. Vsi dodatni ukrepi komercialne bodo poskušali blažiti nastalo situacijo, budno bo spremljala dogajanja na trgu, nadaljevala z obstoječo intenziteto obdelave in povečevala pozornost do operativnih delavcev v trgovini ter iskala vse druge nove poti, kako obdržati tržnost naših proizvodov. Toda vsa prizadevanja prodaje, kakršnakoli že bodo, bodo odločno premalo, če ne storimo bistvenih premikov tudi v proizvodnji in to: hitreje slediti povpraševanju in se prilagajati tako v dizajnu kot v kvaliteti, spremembi programov in količini dela vseh nas v celotnem kolektivu Novolesa. O tem smo večkrat razmišljali, a se običajno odvrčali od realizacije izvedbe. Nastopil je resnični trenutek:

»Izvoz je naša edina alternativa«, pa ne samo na obstoječih tradicionalnih izvoznih TOZD, ampak povsod tam, kjer do sedaj to ni bilo življenjsko nujno. Delati bo treba več in več, skrbeti za boljše kvaliteto (žal se v naši proizvodnji še vedno srečujemo prepogosto s problemi slabe kvalitete), razvijati nove in boljše programe. Npopularno je trditi po daljšem obdobju zatišja in mirovanja, lahko rečemo bolj lagodnega dela, da je nastopil trenutek streznitve toda očitno je, da se mora v zavest vseh nas usidirati spoznanje, da je uspevanja z lepimi rezultati tudi enkrat konec. Proizvajati bomo morali to, kar bomo lahko prodali in to v trdnem in neizprosno boju s konkurenco ostalih v mednarodni ponudbi. To spoznanje nas mora zavezati, da se bomo obrnili predvsem vase in mobilizirali v Novolesu vse sile, ki morajo prispevati k iskanju in realizaciji notranjih rezerv. Le-te bo nujno aktivirati, da bomo lahko kljubovali nakazujočim in že delujočim se žariščem problemov gospodarjenja in poslovanja.

Ciljev na področju varčevanja s stroški, ki je bil še posebej zastavljen tudi s sistemom posebne stimulacije za OD tudi ne dosegamo dovolj uspešno. Jasno je to cilj, ki je povezan z odgovornostjo in prizadevanjem prav

vseh zaposlenih. Kljub temu, da redno namenimo 50% teh prihrankov dodatno v osebne dohodke, je skupni učinek teh prihrankov manjši kot smo načrtovali, da bi realno lahko bil. Seveda pa so ti rezultati po temeljnih organizacijah različni in bi morali nekatere celo pohvaliti. Ker pa to pot dajemo oceno v glavnem na nivoju DO, bomo drugič pisali tudi o posameznih TOZD. Povečati bomo morali stopnjo izrabe delovnega časa in povečati produktivnost dela, da bomo tudi tako prispevali k stabilizaciji poslovnih rezultatov.

Ker se pogoji gospodarjenja in poslovanja še nadalje in bolj zaostrijejo, bo treba sprejeti, predvsem pa izvajati dodatne in posebne ukrepe, ki jih s planom še nismo predvideli in sprejeli in te stalno dopolnjevali in spreminjali. Seveda nečemo, da nam gospodarsko-ekonomska finančna situacija Novolesa začne padati in slabeti. V zadnjih mesecih smo priča tudi postopnemu zmanjšanju finančnih sredstev, kar lahko ob nadaljnjih zmanjševanjih že v krajšem času ogrozi tekočo likvidnost DO. Vzroki zmanjšanja so predvsem:

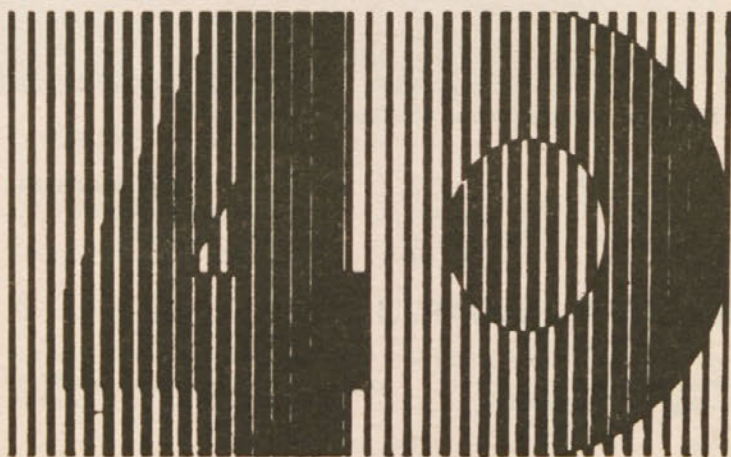
- manjši ostanki dohodka v zadnjih mesecih,
- večja izplačila osebnih dohodkov (tekočega dela za l. 1984),
- slabših pogojev kreditiranja, izvoza v ZDA,
- povečanje zalog surovin in gotovih izdelkov,
- večja izdvajanja za investicije

Nastopil je čas, ko je treba resno in trezo presojati stanje in predvsem ukrepati povsod tam, kjer moramo in znamo. Če hočemo v prihodnjih mesecih med drugim računati še na večjo investicijsko aktivnost, moramo predvsem razmišljati in pripravljati ukrepe na naslednjih področjih:

- povečati proizvodnjo in prodajo,
- poskrbeti za hitrejšo obračunavanje obratnih sredstev, kar pomeni predvsem zmanjševanje vseh vrst zalog (surovin, materiala, nedovršene proizvodnje, gotovih proizvodov itd.). Realizirati bomo morali racionalen postopek naročanja in spremljanja zalog surovin in materialov in s takim načinom fizično zmanjšati povprečno stanje zalog. To se bo odrazilo na povečanju ostanka dohodka v DO preko manjšega porasta izdatkov za obresti.
- planirati vse vrste odlivov sredstev in se planov potem tudi držati.

Preplaha in panike nismo hoteli in nečemo ustvarjati, a dolžnost in odgovornost narekuje, da smo o teh problemih delno spregovorili prej, predno nas z vso težo dohitijo, če se jim ne bomo trdo in energično zoperstavili. Obširneje pa bomo zopet analizirali situacijo ob periodičnem obračunu za prvi kvartal in planu dohodka za drugo trimesečje.

M. Šterbenc

Ocena starta v leto 1985

Že na KPO-ju in poslovnem odboru v začetku meseca marca smo poskušali oceniti še pred iztekom trimesečja, kaj se dogaja v proizvodnji in kaj v prodaji, kaj na nabavnih cenah ter kaj je še možno storiti za boljše doseganje planov in s tem gospodarjenja in poslovanja. Ocene in primerjave za januar in februar niso bile prav nič vzpodbudne. Vsi smo zato poskušali graditi največ na mesecu marcu, ki naj bi popravil kar celo trimesečje, pa tudi ta ni prinesel optimistično vgrajenih pričakovanj. Vzrokov in izgovorov za slabo proizvodnjo ter s tem praviloma tudi prodajo je bilo veliko. Najbolj realen in objektivni vzrok je bila vsekako zima in hud mraz, ki je večkrat povzročala izpade v proizvodnji in tudi onemogočila odpreme in prevoze. Toda, ko bomo do kraja ovrednotili in izračunali vsa ta naša prizadevanja, se bomo morali resno zamisliti in spoznati, da smo delali in gospodarili slabo.

Želimo in hočemo pa veliko denarja za vse mogoče potrebe in namene. Vendar, če bo šlo tako naprej, bo bera slaba in s tem tudi finančne možnosti. To pa nam ne odgovarja, ker bi hoteli trošiti na vseh koncih.

Situacija z vidika prodaje na domačem trgu je zelo resna, predvsem za finaliste in to za več TOZD Novolesa. Velikokrat gre za problem naročil tudi zaradi slabe kvalitete, a visokih prodajnih cen. Prisotna je močna konkurenca. Najbolj opazno upadanje prodaje je pri pohištvu, akrilnih ploščah, kupolah, suhem programu kopalnic, predalih itd.

V celi državi se nadaljuje zaostreni pogoji gospodarjenja na kar kažejo:

- nedoseganje obsega plana proizvodnje in prodaje
- večje zaloge gotovih proizvodov
- slabšanje likvidnostne situacije v lastnih sredstvih
- upadanje kupne moči prebivalstva itd.

Če smo se v Novolesu uspevali dosežati uspešno izogibati tem ugotovitvam, pa žal ugotavljamo, da letos ne bo tako. Na tem mestu moramo zelo resno in energično opozoriti, da je treba zamujeno nemudoma nadoknaditi. Ti zaostreni pogoji gospodarjenja sedaj tudi Novoles že precej načenjajo. Sprejeti ukrepi, predpisi in vrsta dopolnitev ekonomske politike, so na eni strani vnesli več ekonomskih meril in zakonitosti, po drugi strani pa so pogoje poslovanja gospodarjenja še bolj zaostri, predvsem pa omejili denarna sredstva, ki postajajo strahovito draga. Do sedaj je veljalo v večini primerov in to kažejo tudi dejstva (podatki za nazaj), da nismo bili sposobni ali pa nismo hoteli hitro reagirati v takih situacijah — tudi v času konjunktturnih gibanj. Ko so drugi doma in v svetu hitro reagirali, smo v Novolesu prepočasi dojemali, ukrepali in z zamudo ter neradi spreminjali programe in odnos do kvalitete.

Prodaja se skoraj izključno le blago, ki je cenejše in ki se prodaja pod ugodnejšimi pogoji. Trgovine zahtevajo brezplačne eksponate, zahtevajo kreditiranje potrošnikov z nizko obrestno mero, brezobrestno krediti-

Stimulacija za mesec januar 1985

Za mesec januar smo na račun preseganja planov proizvodnje in doseženih prihrankov pri porabi surovin in materialov izplačali skupno 7.338.656,00 din stimulacij na osebne dohodke.

Zaradi izpadov v proizvodnji, ki so se pojavili v mesecu januarju je bilo doseganje planov proizvodnje nizko, saj smo dosegli operativni plan proizvodnje le z indeksom 94%, zato so zaradi preseganja plana proizvodnje uveljavile stimulacijo le tri temeljne organizacije: Tovarna vezanih plošč, SIGMAT in IGK.

Tovarna vezanih plošč je v JANUARJU preseгла plan proizvodnje za 2,0% oz. po tekočih cenah v vrednosti 2.174.000,00 din. Poleg tega je bil dosežen prihranek na lepilu v višini 656 kg. Zato je TOZD izplačal stimulacijo v višini 3,18% na januarske osebne dohodke.

ŽAGA: Pri decimiranju bukve je TOZD glede na tretji kvartal 1984 dosegla prihranke v višini 1.370.488,00 din.

Tovarna plastificirane iverice in žaga Soteska:

Prihranki so bili doseženi pri razžagovanju žaganega lesa, ki pa so bili zmanjšani s prekoračitvami na ostalih materialih, predvsem foliji in lepilu.

BOR: Plan proizvodnje v mesecu januarju ni bil dosežen, realizirani pa so bili prihranki na naslednjih materialih: iverica, bukov furnir, pri žaganem lesu pa predvsem hrast.

SIGMAT: Plan proizvodnje je bil presežen za 15,6%, prihranki pa so bili doseženi pri porabi smole in pločevine.

IGK: Dosežena je bila proizvodnja 54.243 m³ in s tem presežen plan za 4,9%.

TDP: Prihranki so bili doseženi pri porabi decimiranega lesa, zaradi uporabe že odpisanih surovin.

TSP: TOZD je pri gospodarjenju z materialom in surovinami ustvarila za 1.818.167 din prihrankov v mesecu januarju in to na ivericah, decimiranem lesu in furnirju, zato je bila upravičena do 7,5% stimulacije na BOD.

TPP: Do stimulacije pri OD je TOZD upravičena iz naslova realiziranih prihrankov pri porabi materialov in surovin. Realizirala je za 1.702.810 din prihrankov na ivericah, mediapanu, furnirju in materialih za površinsko obdelavo.

LIPA: V mesecu januarju je TOZD znižala % škarta za 11,354 m³ decimiranega lesa in s tem izpolnila pogoje za 6,2% stimulacijo na BOD.

TAP: TOZD je realizirala za 786.550 din prihrankov na repromaterialu in surovinah v mesecu januarju in to predvsem na monomerju, akrilnih ploščah, silikonu.

TKO: Realizirani prihranki v višini 899.340 din na poliesteru, rowingu in PVC foliji v mesecu januarju omogočajo TOZD izplačilo 8,3% stimula-

Deponija odpadnega elsa na Ruperč vrhu

cije na BOD.

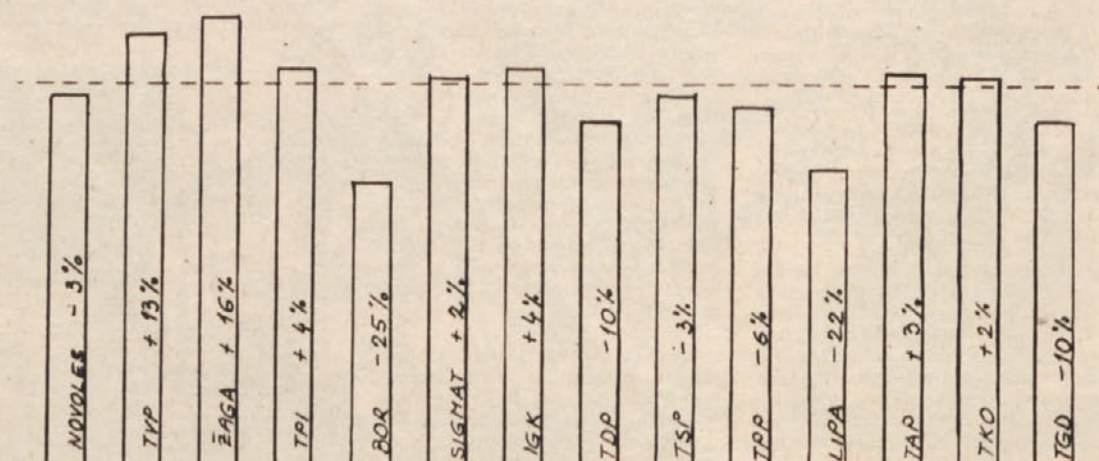
TGD: TOZD je v januarju dosegla za 271.808 din pri-

hrankov na repromaterialu, kar ji omogoča izplačilo 3,0% stimulacije na BOD.

PREGLEDNICA STIMULACIJE V JANUARJU

TOZD	Stimulacija za		Skupaj	BOD	% na jan na ED
	proizvodnjo	prihranke			
TVP	326.500	32.800	359.300	3,6	3,14
ŽAGA	—	685.244	685.244	8,9	7,56
TPI	—	173.350	173.350	5,6	4,54
BOR	—	168.747	168.747	3,2	2,60
SIGMAT	581.024	147.371	728.395	15,0	11,03
IGK	247.400	—	247.400	5,3	3,47
TDP	—	715.143	715.143	4,5	3,90
TSP	—	909.084	909.084	7,5	6,15
TPP	—	587.176	587.176	8,0	6,08
LIPA	—	236.163	236.163	6,2	4,24
TAP	—	327.729	327.729	7,0	4,84
TKO	—	449.670	449.670	8,3	6,29
TES	—	467.992	467.992	7,0	5,51
TGD	—	135.904	135.904	3,0	2,39
BLP	—	428.510	428.510	7,00	5,51
DSSS	—	718.849	718.849	7,0	5,51
NOVOLES	1.154.924	6.183.732	7.338.656	7,0	5,51

DOSEGANJE PLANA FIZIČNEGA OBSEGA PROIZVODNJE 1984

Inventivna dejavnost v letu 1984

Število prijavljenih inventivnih predlogov v letu 1984 kaže, da je trend inventivne dejavnosti pozitiven kljub temu,

da ta dejavnost še ni dosegla tiste stopnje, ki bi jo morala doseči v primerjavi z industrijsko razvitimi državami.

Rezultati so naslednji:

Inovacija	1983	1984
Tehnične izboljšave	3	11
Koristni predlogi	21	17
SKUPAJ:	24	28

Po temeljnih organizacijah je za leto 1984 slika naslednja:

TOZD TDP	2 tehnični izboljšavi 5 koristnih predlogov
TOZD TPP	1 tehnična izboljšava 10 koristnih predlogov
TOZD TSP	8 tehničnih izbo-jšav 2 koristna predloga

Ekonomsko finančni učinki so naslednji:

Ekonomsko finančni učinki	1983	1984
gospodarske koristi	4.153.827,00	5.434.000,00
Izplačano nadomestilo	403.889,00	264.484,00

Prikaz ekonomsko finančnega učinka ni celovit, ker so vsi inventivni predlogi v TOZD tovarni stilnega pohištva v obdelavi. Po končanem izračunu teh inventivnih predlogov, bodo rezultati ekonomsko finančnega učinka bistveno boljši.

V letu 1984 niso bile organizirane posebne aktivnosti na področju pospeševanja inventivne dejavnosti na nivoju delovne organizacije, pač pa smo dali več poudarka konkretni aktivnosti v posameznih temeljnih organizacijah. Organizirali smo sestanke s strokovnimi kadri temeljnih organizacij (TDP, TSP, TPP), na katerih smo obravnavali problematiko uvajanja inventivne dejavnosti v posameznih temeljnih organizacijah.

Vsi se strinjamo, da je organiziranje nujno potrebno, vendar se še vedno nismo enotni v kriterijih normalnega rednega dela (delovne dolžnosti) in inventivnega dela. Težko priznamo sodelavcu, ki prihaja vedno z novimi idejami na dan in jih tudi uresničuje v obliki koristnega predloga ali tehnične izboljšave, da je naredil nekaj več kot ostali, ki skrbijo predvsem za to, da redno opravijo naloge, ki so jim že v na-

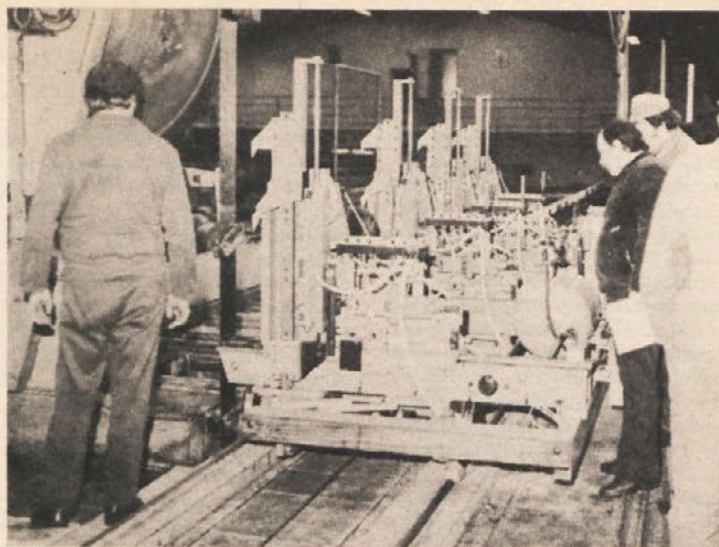
prej predpisane in so pri svojem delu pridni, vendar to še ne pomeni da so tudi inventivni.

Podobni problemi se pojavljajo v večini delovnih organizacij. Z istimi problemi se srečujemo pri delu komisij za inventivno dejavnost na nivoju SOZD UNILES ali Republiškega sindikata gozdarjev in lesarjev.

S tem želim povedati, da problematika razvoja inventivne dejavnosti ni ne lahka ne enostavna. Ne sme biti prepuščena samo posameznim kadrom, temveč mora biti močno podprta s strani strokovnih, poslovnih, samoupravnih in družbeno-političnih organov.

V letošnjem letu moramo nadaljevati z do sedaj začetim delom, kar pomeni, da se more povečati število inventivnih predlogov in število temeljnih organizacij v katerih se bodo inovacije uvajale. Oživeti moramo dejavnost društva inovatorjev, ter začetni v eni od temeljnih organizacij z akcijo organiziranja krožkov za izboljšanje kvalitete, kar pomeni, da bi pričeli z bolj sistematično metodo uvajanja inventivne dejavnosti.

JADRAN ŠNIDARŠIČ

Obnovljeni voziček hloдарke na žagi v Straži

Letošnji sklad skupne porabe

splošni del

A. DOHODKI

izločeno po Z. R.

66.644.000

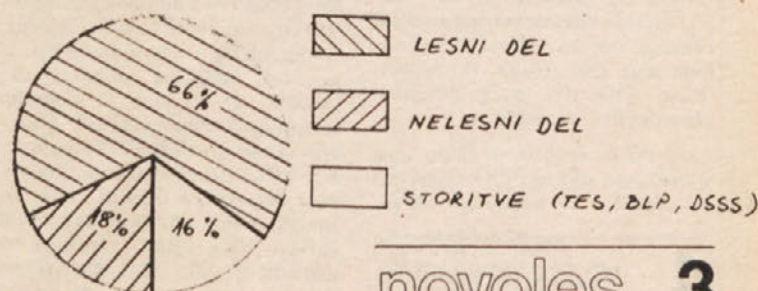
B. IZDATKI

1. regres za letni dopust	29.475.000
2. jubilejne nagrade	4.548.000
3. Odhodu v pokoj in posmrtnine	7.000.000
4. Upokojenci	1.500.000
5. Pogostitev jubilarantov	750.000
6. Športno društvo	1.000.000
7. Zdravstveno varstvo	900.000
8. 40-letnica Novolesa	6.000.000
9. Baza 20	300.000
10. Športne igre Uniles	500.000
11. Obrat družbene prenrane	2.000.000
12. Do: okt	120.000
13. Komisija za kulturo	300.000
14. Najem in vzdrževanje počit. kapacitet	3.500.000
15. Godba na pihala	1.450.000
16. Pokrivanje obveznosti za TOZD, ki nimajo prostega sklada (za poč. kapacitete), vračila za nazaj	413.292
17. Dodatni program TOZD	6.884.708

SKUPAJ

66.644.000

STRUKTURA ZAPOSLENIH PO DEJAVNOSTI

Poročilo o bolezninah

Poročilo o bolezninah oziroma uvod, ki ga dajemo k temu poročilu, je namenjeno predvsem tolmačenju tabelarnega dela, oziroma naliziranju gotovih elementov iz tabelarnega dela, da bi podali jasnejši prikaz izostankov z dela zaradi bolezni. V vsakem poročilu poudarjamo, da je zdravje samo eno, bolezni pa je brez števila. Res je, da se zdravstveni strokovnjaki trudijo za odpravo bolezni, zlasti pri mladem človeku. Vidimo pa, da vse bolj nastajajo nove bolezni in vse več mladih ljudi oboli in tudi umre. V NOVOLESU smo za odpravo pomanjkljivosti, ki bi vplivale na pojav raznih bolezni ali na invalidnost, namenili precej denarnih sredstev. Trdimo lahko tudi, da imamo vsa delovna mesta, ki bi lahko vplivala na delavčevu zdravje zelo dobro preučena. Za tako delo, oziroma raziskave delovnih mest pa je ravno v NOVOLESU — uveden po našem mnenju pravi način dela, to je teamsko delo. Nemogoče je namreč, da bi vse faktorje nepravilnosti po delovnih mestih lahko ugotovila ena služba.

Kako smo organizirani za delo na raziskavi in ugotavljanju zdravju škodljivih delovnih mest? Poleg delavcev v službi varstva pri delu, ki ima tudi posebnega delavca za zdravstveno varstvo, se je v delo vključila tudi kadrovsko-socialna služba s svojimi 3 delavci, to sta dve socialni delavki in en delavec, ki skrbi za rekreacijo in počitek. Vključeni so tudi zunanji delavci, kot Dispanzer za medicino dela, prometa in športa v Zdravstvenem domu Novo mesto, strokovni delavci pri Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja, strokovni delavci iz interne in kirurške bolnišnice, zlasti delavci, ki imajo v svojem področju dela kardiološki in respiratorni sistem. Vsi ti pa ne opravljajo del vedno za vsako delovno mesto, pač pa po potrebi. Ta komisija spremlja delavce in skrbi za njihovo sposobnost ter nadzoruje delovna mesta, da bodo leta vedno prilagojena delavčevim sposobnostim. Iz tega naslova opravimo vsako leto več premestitev in prilagajanja delovnih mest delavčevim sposobnostim.

Omenimo naj tudi, da je bil v letu 1984 v pripravi SaS o izvajanju zdravstvenega varstva. V DO smo ta sporazum temeljito preučili in uvedli vse ukrepe, da bi se sporazum dosledno izvajal in da ne bi bila pri tem naša DO preveč oškodovana, oziroma da ne bi imela preveč izdatkov. Da bo delavec DO jasnejše, kaj novi SaS o izvajanju zdravstvenega varstva prinaša, naj navedemo tukaj naloge tega sporazuma. Po novem imajo DO dve večji finančni obremenitvi, in sicer:

— po 6. 7. 8. in 9. členu tega sporazuma morajo DO pokrivati vse stroške, ki nastanejo zaradi

nezgod pri delu, ne glede na krivdo poškodovanega.

— novi sporazum določa, da morajo DO poleg nadomestil do 30 dni, kar so plačevali DO po starem predpisu, plačevati stroške nadomestil tudi nad 30 dni bolovanja.

Kakšno finančno obremenitev bi predstavljalo to za DO ilustriramo na naslednji primer. Če bi SaS veljal že v letu 1984, bi izplačali v naši DO:

1. Nadomestilo do 30 dni bolovanja 5.120.000,- din

2. Nadomestilo za nad 30 dni bolovanja 2.250.000,- din

3. Stroške v zdravstvenem domu 3.000.000,- din

4. Stroške v stacionariju (bolnišnicah) 6.000.000,- din

5. Stroške v zdraviliščih 2.000.000,- din

6. Odškodnine 2.000.000,- din

7. Druge stroške 1.000.000,- din

Skupaj: 21.370.000,- din. To je samo približen izračun, ki ne upošteva težjih nezgod, ki lahko samo ena stane tolikšno vsoto. Naveden prikaz izračuna naj bo nam vsem: Nezgode moramo zmanjšati na najnižjo možno točko. Poleg tega je vsaka nezgoda tudi opustitev varnostnih predpisov in je kot taka kazniva, pa še finančno je za DO draga.

V tem poročilu prikazujemo stanje na področju bolovanja v letu 1984. Izraziteje obravnavamo izostanke z dela zaradi bolezni. V letu 1984 smo imeli v NOVOLESU 73.816 delovnih dni izostankov zaradi bolezni do 30 dni, porodniškega dopusta, nezgod na delu, nege družinskih članov in zaradi bolezni nad 30 dni. To predstavlja 8,8% delovnih dni v NOVOLES, oziroma drugače povedano, zaradi navedenih izostankov je bilo stalno celo leto doma 267 delavcev. Največ izostanka zaradi bolovanja imajo TOZD TVP, TDP, TPI in TG itd. Poudariti velja, da se je v nekaterih TOZD izrazil povečal izostanek zaradi bolovanja nad 30 dni, to velja predvsem za TOZD, kjer je povprečna starost večja. Poudariti velja tudi, da je nega družinskega člana še vedno večja od bolovanja zaradi nezgod na delu. Porodniški dopust se v NOVOLESU zmanjšuje, v letu 1984/83 se je zmanjšal skoraj za 4000 dni. Bolniška nad 30 dni se je v letu 1984 povečala. Sedaj, ko plačujemo nadomestila tudi za nad 30 dni bolovanja, bo treba ukrepati, ker zdravstvene skupnosti ne bodo imele več posebne komisije za ugotavljanje bolniške nad 30 dni, torej bomo morali tako komisijo strokovnimi delavci sami določiti.

Omenjena posebna komisija, ki jo vodi zdravnik pomaga delavcem, ki se jim je delovna sposobnost zmanjšala in delavcem, ki so invalidi III. kategorije. Ker SPIZ strogo ocenjuje sposobnost delavca za delo in ker je po zakonu o pokojninskoinvalidskem varstvu DO dolžna zaposliti na ustreznem delu vsakega takega delavca, pričakujemo, da se bo

bolovanje nad 30 dni še povečalo. Naj navedemo nekaj primerov. Imamo delavce, ki imajo ukrivljeno hrbtenico ali okvaro drugih važnih organov in morajo zato delati sede. Vprašanje je, kje naj zagotovimo toliko delovnih mest, kjer se delo opravlja sede. Ker so zahteve invalidske komisije rigorozne, pomeni, da bo morala služba varstva pri delu v naših TOZD s tehnologijo in vodstvom TOZD intenzivno delati na tem, da se bodo našla taka delovna mesta.

Nikakor ne smemo zanemariti, da nastaja 21.200 dni izostankov nad 30 dni ravno zato, ker nismo ustrezno prilagodili delovnih mest obolenim delavcem.

Na splošno ugotavljamo, da izostanki zaradi bolovanja v letu 1984, razen delnih izboljšav, niso dosti drugačni od leta 1983. Za tako stanje je kriva tudi prevelika fluktuacija, saj ugotavljamo, da je v ambulantni došti več mladih delavcev. Imamo primere, ki jih ni malo, ko gredo delavci že prve 3 mesece po 3 krat ali večkrat v ambulanto, če je potrebno ali ne. Po 3 mesecih vzame knjižico in gre iz DO. Jasno pa je, da je bremenil naš fond bolovanja. Zdravnik pa ne more ugotoviti na prvi pogled, ob prvem obisku v ambulanti, če je delavec zdrav ali ne. Če toži, da ima notranje bolezni, ga mora poslati v laboratorij, ali pa celo specialistu. To pa predstavlja dolgo pot dokler zdravnik ugotovi z izvidov, ali je pacient bolan. Veših traja to tudi 10 dni, kar pa pomeni 10 dni bolovanja.

V tabeli 2 je razvidno, kako so se gibal izostanki z dela do 30 dni po mesecih. Največ jih je bilo v mesecu marcu. Poudariti moramo, da se vsako leto pojavlja v marcu največ izostankov in to zaradi obolenj respiratornega sistema in gripe. Ostali meseci so približno enaki, izostanki se povečajo le v juliju in oktobru. Tabela 3 lahko samo okvirno pojasnjujemo. To pa zato, ker so v republiških zdravstvenih organih izdali nalog, da se na obračunski listek za bolovanje ne sme več pisati šifer bolovanja. V DO smo morali te šifre sami vpisovati, da je lahko računalnik obdelal podatek, kar pa prav gotovo ni točno. Za vse TOZD, ki spadajo pod našo ambulanto, je ta podatek v tabeli 3 točen, ker je naša ambulanta vedno pisala šifre bolovanja na obračunske listke. V letu 1985 bo to stanje zopet normalno, ker je dispanzer medicine dela, prometa in športa uvedel nove šifre, ki nam bo v pomoč tudi pri preventivnem delu, ki ga moramo opravljati, če hočemo, da ne bodo naši delavci болоvali zaradi raznih bolezni, ki nastajajo po delovnih mestih. Izpostaviti velja dermatološke bolezni, ki jih je bilo največ. To smo ugotavljali že leta nazaj, zato smo formirali komisijo, ki bo raziskala vsa delovna mesta, na katerih delajo delavci s takimi obolenji in poiskala vzroke nastajanja teh bolezni. Do

sedaj smo te bolezni zanemarili, ker smo menili, da je vzrok za nastajanje teh bolezni, ker žene doma perejo z raznimi detergenti (to trdimo tudi zaradi tega, ker je največ bolezni pri ženskah). Sedaj pa ugotavljamo, da so tudi v naši DO na nekaterih delovnih mestih take kemikalije, ki puščajo dermatološke bolezni. Nekaj let nazaj smo imeli tudi komisijo, ki je ugotavljala, zakaj bolujejo naši delavci na respiratornem sistemu. Kljub temu, da se je odstotek tega bolovanja zmanjšal, moramo še vedno delati na tem, da bi seta bolovanja še zmanjšala.

Nezgode po TOZD se gibljejo takole: največ nezgod, to je 20% na zaposlenega ima TOZD ŽAGA, drugi je TDP s 14%, na tretjem mestu je SIGMAT z 12%, na četrtem BOR s 11%, itd. Vseh nezgod na delu in na poti je bilo 281 ali 9,2% na zaposlenega. Indeks v primerjavi z letom 1983 je 103. Na poti na delo je bilo 19 nezgod, moramo pa poudariti, da teh nezgod nismo raziskali. Bolovanja do 30 dni zaradi nezgod je bilo 3162 dni, nad 30 dni pa 1900 dni. V letu 1984 smo imeli 6 težjih nezgod z izidom invalidnosti, in sicer 3 v TDP, 2 v TES in 1 v TSP. Ostale nezgode so bile lažje in ni posledica invalidnost.

Največ nezgod je bilo na ročnih delih in na transportnih poteh, vedno manj je pa nezgod na strojih. Moramo poudariti, da če so pa že na strojih, je v tem primeru posledica večja. Pri sami raziskavi nezgod smo ugotovili, da je bila v vseh primerih, zlasti na strojih, vedno opuščena zaščita. Nismo ugotavljali krivde, kar pa bomo v bodoče morali in to zaradi tega, kot smo prej opisali, ker gredo vse posledice v breme DO in verjetno ne bo delavcem vseeno, kdo je kriv za nezgodo, ki potegne za seboj stroške.

Največ nezgod je bilo na prstih rok, na očesih, na nogah in na rokah. Največ se je poškodovalo moških in to 214, dočim žensk samo 67. Res, da imamo zaposlenih več moških kot žensk in na bolj nevarnih delovnih mestih, ampak kljub temu bo treba preverjati, zakaj vsako leto to število zgolj pri moških raste, obstaja namreč, da poškodovani ni bil popolnoma trezen. Zato bomo pri raziskavi pritegnili tudi socialno delavko zlasti takrat, kadar bo očitno, da je poškodovani bil pod vplivom alkohola. Največ nezgod

Nadaljevanje na 5. strani

ZAHVALA

Ob smrti moje drage mame Frančiške Kumer, se najlepše zahvaljujem OOS TOZD TVP za podarjeni venec, posebno pa sodelavcem dokončnega oddelka in skladišča za denarno pomoč.

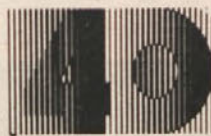
Fanika Levstik

Poročilo o bolezninah

Nadaljevanje s 4. strani

je bilo v mesecu juliju in to 33, avgustu 29, v septembru in decembru pa po 27 nezgod. Največ poškodovanih je bilo v ponedeljek in to 70, potem torek, petek itd. Druga ura delavnika je bila najbolj nesrečna, saj je imela 54 nezgod, potem tretja, šesta, četrta, osma najmanj. Tako je bilo stanje nezgod v DO v letu 1984.

Skrb za zdravstveno varstvo imamo urejeno tudi na domu. Tako vsak delavec, ki težko pride na ponovni pregled v ambulanto zaradi raznih bolezni, išijas, revma ali podobno, ga zdravstveni delavec obišče na domu, mu nudi strokovno pomoč in ugotavlja zdravstveno stanje. Organizirane obiske imamo tudi za delavce, ki se jim zdravstveno stanje večkrat poslabša, to predvsem zaradi tega, da se ugotovijo vzroki izvora bolezni. Vzroki so žal največkrat zato, ker se ne upoštevajo zdravnikova navodila, za zdravljenje. Delavci doma opravljajo ob času bolovanja taka dela, ki njihovem zdravju škodujejo in tako se podaljšuje zdravstveni stalež. Moramo poudariti, da je takih delavcev vse manj, prav zaradi evidence in kontrole, ki jo imamo v naši službi.

Ugotavljamo tudi, da je precej bolovanja tudi zaradi tega, ker so delavci premalo poučeni o svojem zdravju in zdravljenju. V program poučevanja iz varstva pri delu smo vključili tudi zdravstveno varstvo, ki je prvi korak za izboljšanje tega stanja.

To poročilo je zasnovano na osnovi podatkov iz računalnika, obrazca ER 8 in ostalih podatkov, ki jih ima služba varstva pri delu. V kolikor bo kdo od vas zahteval podrobnejše podatke, se naj obrne na službo varstva pri delu. Po zakonu o zdravstvenem varstvu je dolžna vsaka TOZD na delavskem svetu razpravljati o poročilu, ki ga daje služba varstva pri delu. Sprejeti mora tudi predloge ukrepov za izboljšanje zdravstvenega varstva v TOZD ter izločiti sredstva za izboljšanje delovnih pogojev, kjer prihaja do prekomernega bolovanja.

Služba varstva pri delu

ZAHVALA

Ob smrti dragega očeta Jaňeza Darovca se iskreno zahvaljujem sindikalni organizaciji TOZD TSP in sodelavcem za denarno pomoč.

Sin Jože

Skupno število vseh bolniških izostankov, število primerov bolnih, dnevi bolezni v letu 1984

TOZD	Št. zep.	Št. bol.	Do 30 dni %	Nad 30 dni %	Nega %	Porod.dop. %	Skupaj %					
TVP	288	358	3232	4,1	3273	4,1	1259	1,6	7139	2,7	9903	12,5
ŽAGA	235	446	2501	3,9	1026	1,6	328	0,5	195	0,3	4050	6,3
TPI	87	137	1053	4,4	1494	6,3	46	0,2	13	0,1	2608	11,0
BOR	145	345	1736	4,4	947	2,4	113	0,3	393	1,0	3189	8,0
SIGMAT	134	202	1144	3,1	848	2,3	80	0,3	224	0,5	2314	6,3
IGK	133	293	1774	4,9	858	2,4	296	0,8	640	1,5	3568	9,8
TDP	456	527	5283	4,2	3792	3,0	1590	1,4	3752	3,0	14522	11,6
TSP	369	830	4355	4,3	2419	2,4	1325	1,3	1875	1,8	9975	9,9
TFP	209	411	2122	3,7	1771	3,1	442	0,8	531	0,8	4856	8,5
LIPA	101	144	696	2,5	593	2,1	15	0,1	295	1,1	1600	5,8
TAP	144	236	1510	3,0	361	0,9	307	0,8	533	1,4	2711	6,0
TKO	144	291	1427	3,6	459	1,2	102	0,3	225	0,6	2213	5,6
TES	153	264	1262	3,0	974	2,3	143	0,3	249	0,5	2628	6,3
TG	126	271	1672	4,0	623	1,8	151	0,5	1004	2,9	3460	10,0
BLP	116	135	793	2,5	700	2,2	195	0,6	284	0,9	1972	6,2
DSSS	206	255	1244	2,2	1101	1,9	449	0,8	1443	2,6	4237	7,5
NOVOLES	3045	6079	31809	3,0	21239	2,5	5973	0,8	13795	1,7	73816	8,8

Bolezni do 30 dni po vrstah bolezni in TOZD

OPIS BOLEZNI	TVP	ŽAGA	TPI	BOR	SIG.	IGK	TDP	TSP	TFP	LIPA	TAP	TKO	TES	TG	BLP	DSSS	NOVOLES	%
Nalezljive bol.	123	55	-	28	3	47	189	179	30	35	46	48	43	71	20	74	1000	3,1
Melig. benign. neop. 21	-	-	-	-	12	1	69	37	42	-	17	-	13	23	-	45	280	0,9
Bol. mot. belizmcv	23	-	-	-	-	-	50	24	25	49	2	-	10	4	3	34	224	0,7
Febrilne bolezni	332	13	37	454	42	67	486	240	63	49	29	108	45	144	46	105	2290	7,2
Secund. bolezni	30	31	12	-	24	3	7	28	9	10	-	-	3	-	-	-	157	0,5
Kardiocirk. bol.	232	66	86	234	40	85	308	89	34	76	11	7	20	98	13	44	1805	5,7
Ravnišče bol.	153	30	79	30	-	195	269	301	47	44	36	98	100	35	47	74	1552	4,9
Otorinolaring. b.	26	73	11	46	23	44	147	77	73	-	17	17	4	22	33	28	611	1,9
Respirator. sistem	447	350	113	112	150	374	659	597	263	38	224	378	180	216	204	230	4551	14,3
Prebavni trakt	130	101	19	150	65	107	397	205	115	54	74	133	62	84	109	73	1879	5,9
Urogen. organi	31	71	2	51	-	29	129	66	54	5	44	25	5	10	19	54	596	1,9
Ženske bolezni	80	35	21	103	58	32	444	304	133	1	58	85	19	133	29	74	1609	5,1
Dermat. l. b. bol.	776	362	275	132	82	432	648	1017	462	115	656	220	260	417	87	142	6083	19,1
Nezgod. na delu	211	505	113	287	125	103	566	247	249	42	157	86	195	152	19	45	3162	9,9
Nezgod. doma	-	-	-	-	-	-	14	501	23	15	-	-	200	-	-	-	795	2,5
Spécialistič. p.	149	92	54	15	3	10	215	243	130	24	7	48	70	25	25	94	1208	3,3
Ostale bolezni	463	602	231	52	155	205	691	199	362	139	132	174	16	238	139	120	4007	12,5
SKUPAJ	3232	2501	1053	1736	1144	1774	5288	4355	2122	696	1510	1427	1262	1672	793	1244	31809	100,0

Primerjava bolezenskih izostankov v letu 1984 z letom 1983

TOZD	Št. zepos.	Št. bolnih	Do 30 dni	Nad 30 dni	Nega	Porod.dop.	SKUPAJ
	1983	1984	1983	1984	1983	1984	1983
TVP	293	288	967	858	3537	3232	3156
ŽAGA	178	235	306	448	1659	2501	1041
TPI	81	97	196	157	1109	1053	1149
BOR	91	145	206	345	1011	1736	495
SIGMAT	120	134	220	202	1290	1144	602
IGK	143	133	293	293	2087	1774	1393
TDP	423	456	833	927	4182	5288	1703
TSP	355	369	755	830	3658	4355	1744
TFP	207	209	427	411	2600	2122	1555
LIPA	91	101	142	144	787	696	712
TAP	134	144	265	236	1718	1510	508
TKO	109	144	253	291	1252	1427	104
TES	143	153	225	264	1076	1262	501
TG	115	126	170	271	923	1672	82
BLP	122	116	128	135	646	793	700
DSSS	188	205	310	255	1463	1244	634
NOVOLES	2793	3046	5696	6097	28998	31809	16314

Primerjava nezgod na delu in na poti v letu 1984 z letom 1983

TOZD	Št. zaposlenih	Št. nezgod	Dnevi bolovanja	% na št. zaposl.	INDEX	
	1982	1983	1984	1982	1983	
TVP	296	293	288	34	28	24
ŽAGA	173	178	235	19	21	47
TPI	77	81	97	5	9	9
BOR	99	91	145	10	5	16
SIGMAT	120	120	134	17	20	15
IGK	146	143	133	13	19	3
TDP	331	423	454	43	46	62
TSP	312	355	369	27	28	20
TFP	216	207	209	20	26	19
LIPA	90	91	101	7	4	5
TAP	142	134	144	15	13	14
TKO	92	109	144	7	3	3
TES	142	143	153	13	12	15
TG	111	115	126	10	8	11
BLP	120	122	116	1	2	3
DSSS	197	188	205	3	4	3
NOVOLES	2729	2793	3046	244	248	201

Kaj se dogaja v tozdu LIPA

TOZD LIPA se nahaja v prelepi Kostanjevici ob Krki. Trenutno zaposluje 100 delavcev. Ker se sedaj nahaja v fazi temeljitega programskega prestrukturiranja in gradnji nove hale, smo se odločili za ta pogovor, da bi zvedeli, kako potekajo spremembe.

Tov. Šoba, zakaj se je TOZD Odločil za spremembo proizvodnega programa? Prej ste izdelovali izkjučno stavbno pohištvo, sedaj pa vgrajujete drugo proizvodnjo.

Že l. 1979 smo ugotavljali, da je poslovanje tozda na meji rentabilnosti. Leta 1980 pa je

tozdu šlo že na bolje, tako da je dosegal v tem letu razmeroma zadovoljive rezultate. Podobno je bilo tudi še v l. 1981, toda v l. 1982 so se razmere bistveno poslabšale. Gradnja v SRS je rapidno upadala in prisiljeni smo bili iskati tržišče za naše izdelke v drugih republikah in to daleč na jugu: v južni Srbiji, Makedoniji, Črni gori in južni Dalmaciji. S tem, ko smo šli na gradbišče izven SRS, se je transportna razdalja bistveno podaljšala, s tem pa so narasli tudi stroški prevoza. Da bi bila nesreča še večja, smo morali pri sklepanju poslov pristajati na neustrezne cene. To pa je zelo omajalo ekonomiko TOZD-a, zaplavali smo v vode »rdečih števil«. Situacija, v kateri smo se znašli, je seveda narekovala resna razmišljanja o bodočnosti tozda. Še zlasti zato, ker smo istočasno ugotavljali zaostanek v tehnologiji. Premalo smo vlagali v modernizacijo proizvodnje, tako da smo morali nekatera dela pov-

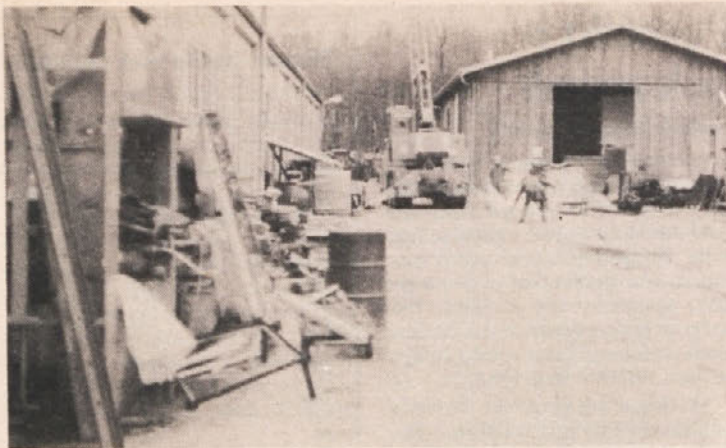
ršinske obdelave opravljati na prav primitiven način. V letu 1983 je TOZD zaključil poslovanje z 1 milijardo in 134 milijonov (starih din) izgube.

Kaj ste storili?

V letu 1984 smo še nadaljevali s proizvodnjo stavbnega pohištva, kajti spremembe se ne da hitro izvesti. Najprej smo poskusili s tehnološkimi in organizacijskimi spremembami povečati in izboljšati proizvodnjo. Dokupili smo lesno-obdelovalne stroje, ki so dajali večjo proizvodne možnosti: povečali smo produktivnost in odstotek izkoriščenja lesne mase. Žal pa vse te izboljšave niso mogle premostiti cenovnega prepada. Izguba se je iz kvartala v kvartal večala in se ob koncu l. 1984 že povzpela na 1 milijardo 675 milijonov starih din. Vse obdelave možnosti proizvodnje stavbnega pohištva v prihodnosti so pokazale, da ni perspektiv. Zato je bil v Novolesu sprejet sklep, da se preusmeri proizvodnja v bolj dohodkovno uspešno. Aprila 1984 je tudi zbor delavcev tozda LIPA sprejel sklep o preusmeritvi proizvodnje. Sprejeta je bila proizvodnja struženih in kopiranih elementov za potrebe Novolesa. Takoj se je pristopilo k izvajanju sprememb. Začela so se investicijska dela, gradnja nove hale na 1150 m² s pomožnimi prostori. Zbor delavcev je sprejel tudi sklep, da se ne sprejemajo več nove pogodbe o izvajanju del na stavbnem pohištvu. V zadnjem kvartalu l. 1984 so še tekle intenzivne priprave za začetek nove proizvodnje. Že v mesecu decembru so bili inštalirani stroji iz TDP in konec decembra je bila že dosežena proizvodnja 100.000 komadov struženih elementov.

Kako potekajo dela sedaj?

V letošnjem letu dela že skoraj večina zaposlenih na novi proizvodnji. Le del delavcev se ukvarja s staro proizvodnjo. Seveda nastopajo začetne težave. Kljub temu, da so se naši

Takšno je naše dvorišče

delavci priučevali na delo za novo proizvodnjo v tozdu TDP, imajo še vedno premalo delovnih izkušenj. Za konec aprila načrtujemo končanje investicije. Takrat bodo tudi dokončno postavljeni temelji za polno obratovanje tozda. V novi hali bo stekla proizvodnja kopiranih elementov, v stari hali pa bo proizvodnja struženih elementov.

Pripravljamo pa tudi postavitev nove linije za izdelavo briketov. S tem bi izkoristili ostanek lesne mase, ki ostaja pro proizvodnji.

Kakšni so pa finančni rezultati?

Rezultati so že sedaj za tozdu zelo ugodni. Za primerjavo naj navedem sledeč podatek: dohodek, na zaposlenega je v letu 1984 znašal 341.000 din, sedaj pa znaša že 1.525.000.- din. Razlika je več kot očitna. Za leto 1985 načrtujemo fizično proizvodnjo 2.700.000 komadov struženih elementov in 280.000 kopiranih elementov. To naj bi nam »navrglo« 53 milijard in 500 milijonov celotnega prihodka. Prepričani smo, da bo letošnje leto uspešno, kar si vsi želimo.

Detalj iz proizvodnje

NEKI UPOKOJENKI

Sprejmi ta spomin iz TOZD-a kjer некоč si delala, ko dekle bila si mlado, energije polna vsa.

So leta hitro se vrstila pogojev za delo ni bilo, zapuščaj zdravje te je začelo, a energija je pošla.

Že precej časa je minilo, ko v pokoj si odšla, nazaj se nisi več vrnila, kaj ti res ni nič dolgčas?

Prelepi naši so izdelki, a predragi za naš žep, uspeva le, kdor kaj izvaža za nas je dober tudi škart.

Sodelavke so se zresnile in starejši sodelavci vsaj tak' drobne so kuverte le kaj bo, ko bodo v pokoj šli.

SESTAVLJENOST NAM je prav nizka VE De tud' ni bogve kaj, ko sešteješ še ostale točke te zagradi glavobol.

Da pa žalost ni prevelika zato naš kader poskrbi na hitro nas v tri smene spravi in še za nadure poskrbi.

Prevelika je odsotnost z dela! Kar naprej poslušamo, Bolj bo treba plunit v roke, sicer nam bo še težko šlo!

Naj tako bo, al drugače, standard naš, so naše plače, Ko penzionisti bomo mi bomo prokleta tanko piskali.

Rozita PRAH

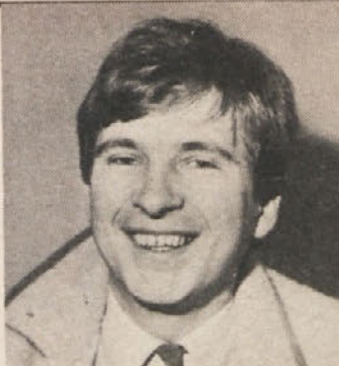
NASTANEK IN RAZVOJ ŽAGE V STRAŽI

Martin Simončič,
direktor tozda

V Novoles, točneje v tozd ŽAGO Straža, sem prišel pred dobrimi štirimi leti. Od tedaj pa do danes sem uspel spoznati naš kolektiv z vseh strani poslovanja, istočasno pa sem spoznal tudi Novoles kot celoto. Kolektiv tozd Žaga ima določeno specifično, tako zaradi svojstvene zgodovine kakor tudi zaradi narave dela, ki je bilo rečeno težaško. Fizični napor in pogoji dela so na Žagi najtežji. Delavci se tega zavedajo in zato argumentirano negodujejo, da v Novolesu prav ta dva pogoja nista zadosti cenjena.

Če govorimo o Žagi potem ne moremo mimo nekaterih mejnikov, ki so tako ali drugače vplivali na proizvodnjo in življenje v tem kolektivu. Žaga Straža je doživela osnovno preobrazbo, ko se je v preteklosti iz povsem komercialne-tržne žage preusmerila v interno žago Novoles. Preobrazba ni bila enostavna, višek pa je dosegla tedaj, ko se je žagalnici priključila centralna decimirnica in kasneje še decimirnica Ruperč vrh. Tozd Žaga je tako postala največji kooperant finalitov Novolesa. V letu 1985 načrtujemo, da bomo ustvarili 80% celotnega prihodka z interno realizacijo 17.000 m³ decimiranega lesa. Jasno je, da si zaradi takšnega načina pridobivanja dohodka delavci Žage želimo proizvodno in ekonomsko močne finaliste, s tem pa posredno tudi močan in poslovno uspešen Novoles.

Naše poslovanje je že kar preveč uokvirjeno s surovinskimi možnostmi, zaradi katerih smo že nekajkrat v zadnjih letih poslovali na robu minimalnih zalog. Zaradi povečanih potreb po decimiranem lesu tako ne moremo zagotoviti zadostnih količin zračno suhega lesa in še vedno pokrivamo potrebe pretežno s svežim lesom. Te dni beležimo rekordno proizvodnjo decimiranega lesa, dnevne količine pa že dosegajo količino 80 m³/dan. Lahko rečem, da je tozd Žaga organiziran tako, da ob polnem izkoriščanju razpoložljivih kapacitet lahko zagotavlja in celo presega planske obveznosti po decimiranem lesu iz letnega plana. V Novolesu je

surovinsko delo zahtevna proizvodnja, saj so minili časi, ko smo predelovali samo bukovino. Danes je naš proizvodni program žagan in decimiran le s osmih drevesnih vrst specifik in izredno zahtevnih dimenzij in kvaliteta. Še vedno pa nam zaradi tega v proizvodnji decimiranega lesa ostaja zanimiva količina krajših, vendar kvalitetnih elementov, ki jih finalisti ne morejo vgraditi v svoje proizvode. Za načrtovano dolžinsko in širinsko lepljenje je tako surovina že zagotovljena.

Da bi našo proizvodnjo stabilizirali, moramo delavci TOZD Žage razrešiti določene organizacijske in kadrovske probleme. Nemalo problemov imamo za manipulacijo in skladiščenjem eksterno nabavljenega žaganega lesa, za katerega ni voznega reda in pride, kadar pride. Zaradi kvalitete in dimenzij tako nabavljenega žaganega lesa izgublamo bitko za čimboljše izkoriščanje. To bitko izgublamo tudi na račun nestrokovnega dela, kajti decimirnica je praktično vsak dan polna novincev in le malo je starih delavcev, iz katerih bi mogli sestaviti jedro kvalitetnega dela. Da bi to preprečili moramo doseči, da bodo delavci v vseh oddelkih Žage svojemu težkemu delu primerno nagrajeni.

Razvoj in perspektive?! Verjetno bo držalo, da smo v teh letih surovinsko še vedno dobro pokriti, najbrž pa bodo naslednja leta v tem pogledu vse manj radodarna.

Realizacijo dolgoročnih načrtov vidimo v mehaniziranem skladišču hlodovine in predelovalnih žagarskih kapacitetah, ki bodo temu skladišču priključene, seveda pa tudi v nadaljnjem razvoju Novolesa, ki bo našo surovino vgrajeval v svoje proizvode.

Zaključim naj s priznanjem vsem tistim, ki so bili kdajkoli člani našega kolektiva, saj smo le s pomočjo njih mogli ustvariti to, s čimer danes razpolagamo.

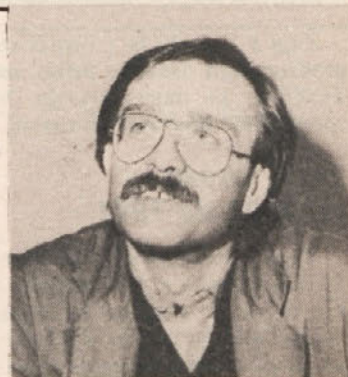
Mladen Majster

sekretar tozda
in sekretar OO ZK

Mladen je prišel v Novoles leta 1981, drugače pa je »močvirnik,« kakor nekateri pravijo prebivalcem Ljubljane, vendar že diha kot pravi Dolenjec.

Sekretar je od maja 1984, ko je na tej dolžnosti zamenjal prejšnjega sekretarja Bojana Bencika. Čeprav je šele slabo leto v tozd ŽAGA, pa se je seznanil že z vsemi problemi, ki tarejo tozd. O svojem tozd pravi, da je izrazito moški, saj je od trenutno 240 zaposlenih, samo 34 žensk. Delo, ki se opravlja je težko in naporno, povrh vsega pa še nevarno saj zadostuje majhna naprednost in prsta na roki ni več. Smatram, da osebni dohodki niso adekvatni vložnemu delu in delovnim pogojem, ki so bili posebno kruti v prvih dveh mesecih letošnjega leta, ko je temperatura v oddelku decimirnice bila krepko pod ničlo. Čeprav so bile nemogoče razmere za delo pa so ljudje vztrajali in s tem dokazali da razumejo gospodarsko situacijo in da so pripravljeni prebroditi trenutno stanje. Vzglede za to so posebno starejši delavci, ki so lahko mlajšim za vzor. Posledica slabih del. pogojev in težkega dela ter hkratno relativno slabih osebnih dogodkov je velika fluktuacija delavcev. Glede na to, da delovnih pogojev bistveno ne moremo izboljšati, smatram da bi z boljšimi osebnimi dohodki skušali zadržati jedro delavcev, s katerimi bi dosegli boljše proizvodne rezultate in tudi boljše kvaliteto dela. Tako pa sicer pridni mladi fantje pridejo v tozd in ko se privadijo na delo, izkoristijo prvo priliko, da se zaposlijo v drugem tozd ali delovni organizaciji. Z dobrimi osebnimi dohodki pa bi verjetno zadržali večino ljudi in tudi zahtevali večjo odgovornost in disciplino, ki včasih močno zašepa, se posebej zaradi uživanja alkoholnih pijač in neopravičenega izostajanja z dela ter odnosa do dela in družbenega premoženja.

Drugi večji problem je malica, oziroma oddaljenost od prostorov tozd do jedilnice. V eno smer potrebuješ dobrih

pet minut, prav tako za nazaj. Ko še čakaš v vrsti pet minut, ker so prej prišli delavci drugega tozd, ti ostane za malico 10 do 15 minut. Tako praktično nimaš pravega počitka. Da bi ljudje čimprej prišli do službene malice skušajo najti najbližjo pot preko tirov in ograje tozd TVP in samo slučajno se moramo zahvaliti, da še ni prišlo do hujše nesreče. Čeprav jih opozarjam na to, pa tega ne upoštevajo. Smatram, da bi morali razmišljati o svoji jedilnici oziroma prostoru, kjer bi lahko razdeljevali hrano.

Čeprav obstajajo še drugi manjši problemi, pa le te rešujemo na samoupraven način in v zadovoljstvo večine. Samo nekaj me še moti. Vse prevečkrat se sliši »vi zgoraj« pri tem so mišljeni režijski delavci, in »mi« za stroji. Medsebojno zaupanje je temeljni kamen za dobre odnose in s tem za doseganje dobrih proizvodnih in finančnih rezultatov, in to medsebojno zaupanje je potrebno ustvariti in ga gojiti. Pogoji za to so, vendar pa na tem področju pre malo delamo, kar se nam utegne maščevati v kolikor se ne bomo zganili.

Mladen je tudi sekretar OOZK, ki šteje 14 članov — komunistov od katerih zahteva, da se izkažejo predvsem z delom. Vse prevečkrat se komuniste namreč ocenjuje po govorjenju in filozofiranju na sestankih, namesto z odnosom do dela. Sestankovanja bi morali zmanjšati na minimum. Dogovorjene sklepe pa čimprej uresničiti in zahtevati pojasnilo in odgovornost v kolikor se niso realizirali. Že tri leta tudi nismo sprejeli novega člana, kar je zaskrbljujoče in tu se postavlja vprašanje ali ni primernega človeka — delavca za vstop v ZK ali pa ZK ni tisto več, kar je bila v preteklosti in ljudje nimajo več zaupanja.

Na koncu koncev je tozd ŽAGA specifičen tozd, kjer prevladujejo ljudje z dobrim odnosom do dela in kjer se dogaja toliko stvari, da ti niti za trenutek ni dolgčas. In v taki sredini je delo svojevrsten užitek in izziv, da pokažeš vse kar znaš.

Žagi v Soteski in v Straži sta zibelki nastanka NOVOLES-a. predstavljata osnovno deblo, na katerem so zrastle pozneje drugi TOZD-i, ki danes tvorijo NOVOLES-ovo družino. To pot spremljamo nastanek in razvoj ŽAGE v Straži.

Žaga Straža od 1922 do 1941

Žaga v Straži pe naseala leta 1922. Locirana je bila ob potoku, točno na meji med Gore njo in Dolenjo Stražo. Zgradili so jo posestnik in gostilničar Ivan Kulovec iz Vavte vasi ter brata Dularja. Na tej lokaciji so zgradili žago zaradi bližine železniške postaje, bližine vode in zato ker je bilo v bližnji Brezovi rebri surovinsko zaledje. Leta 1924 je prešla žaga zgolj v Kulovecovo posest. Žago so sestavljali: star gater in lokomobila. V začetku so vodo za napajanje lokomobile črpali iz reke Krke, črpalko so poganjale ženske z rokami. Kasneje so zgradili zajetje na potoku, črpanje vode pa se je izvajalo mehanično s pomočjo lokomobile. Leta 1928 je kupil žago Leo Pavlin iz Ljubljane.

Pridružil se mu je Šiška, ki je bil solastnik žage in po njegovi smrti lastnik. Pavlin je žago obnavljal. Nabavil je novo lokomobilo in »tabela gater«. Leta 1932 je začel delati tudi parketarno, nakupil je stare stroje, ki so jih v Straži obnovili (takrat so dobili na žagi tudi prvi varilni stroj na karbid).

Leta 1935 so začeli izdelovati tudi obešalnike, za te potrebe so stroje izdelali doma. Poskusili so tudi z izdelavo lesenih kopit. Proizvodnja obešalnikov ni bila uspešna, zato so leta 1936 to proizvodnjo ukiniteli in začeli proizvajati na stari luščilki škatle za južno sadje oz. »pakunge« za prevoz južnega sadja. Škatle za prevoz južnega sadja, ki so jih izdelovali iz luščene bukovine, so prodajali na italijanskem in španskem trgu. Tako je Leon Pavlin potoval večkrat v Španijo in leta 1937 zaradi španske državljanske vojne prišel v nemilost pri starojugoslovanskem režimu, ki ga je osumil sodelovanja s komunisti in zaprl. Iz zapore se je odkupil, vendar je leta 1938 zaradi neznosnih okoliščin naredil samomor. Skrbništvo nad žago je prevzela sodnija, ki je postavila Štoka za njenega upravitelja. Vse do takrat je bila osnovna proizvodnja žagan les, parketarna, luščilnica, proizvodnja stavbnega pohištva pa zgolj dopolnilna proizvodnja. V obdobju od nastanka pa do izbruh druge svetovne

vojne seveda na žagi ni teklo vse gladko.

Tudi žago niso obšle svetovne gospodarske krize in tako je v letih 1932 in 1933 žaga odpuščala delavce, ki so dobili t.i. »brezposelne knjižice« in zmanjšala proizvodnjo na minimum. Po letu 1938 so nastajale pogoste motnje pri dostavi hlodov, vojna napetost v Evropi pa je vplivala na to, da so se dobave čedalje bolj zaustavljale. Na žagi je bil nekaj časa zaposlen tudi znan španski borec Jože Berkopec, ki nam je ob tej priložnosti priskočil na pomoč s slikovnim gradivom.

V tej številki našega glasila prikazujemo razvojno pot žage v Straži. Glede na to, da ima žagarstvo v naših krajih dolgoletno tradicijo, smo posvetili razvoju žage v Straži veliko več pozornosti. Pri pripravi zgodovine razvoja so sodelovali nekateri njeni zvesti delavci, brez katerih bi le težko orisali zgodovinsko pot žage, zlasti zato, ker je pisanih virov zelo malo. Ti so: Janez Bavdek, Ivan Aš, Anton Erpe, Jože Tisovec, Ida Kršinc, Rudi Faleskini.

Žaga Straža v II. svetovni vojni

Med vojno je žaga delovala naprej. Italijanski okupatorji so na vsak način hoteli, da bi žaga proizvajala z istimi kapacitetami, kot pred vojno. To pa jim ni uspelo, predvsem pa zaradi izredno visoke domoljubne zavesti zaposlenih, ki ji niso bili kos niti domači vohljači. Žaga je bila nenehno v okvari. Leta 1942 je OF izdala nalog o ustavitvi Žage. Naloge ni bilo lahko izpolniti, saj je delavcem grozila smrtna nevarnost, ker jih je neprestano nadzirala t.i. »milica forēstale«. Žaga je delovala z motnjami tudi zato, ker so partizani kontrolirali gozdove in je bila dostava surovin zelo otežkočena ali pogosto omejena. Vendar so bili delavci iznajdljivi in Italijane prelisičili tako, da so uprizorili nesrečo, v kateri se je porušila energetska peč. Italijani so zahtevali, da se peč usposobi v naj-

Delavci na Žagi v Straži leta 1926

krajšem času. Delavci so popravljali in popravljali, a kar naprej je prihajalo do ponovnih okvar.

Tako je žaga nekaj časa delovala, se spet ustavila, zopet delovala, dokler se ni 7. septembra leta 1943 dokončno ustavila. Generator je bil po nalogu OF prestavljen v Črnomelj. Večina zaposlenih je odšla v partizane, nekateri že leta 1941. V borbi za svobodo jih je padlo 17. Seznam padlih tudi navajamo. Ob nemški ofenzivi so partizani požgali del žage, da ne bi koristila okupatorju. Domačini so raznesli preostale dele žage in zaloge, ki so še ostale (parket, deske itd.).

Obdobje od 1945 do 1950

Za potrebe obnove porušene domovine je bilo ponovno delovanje žage velikega pomena. Žaga je začela kmalu po osvoboditvi ponovno delovati. Nekaj časa v Šiškatovi lasti, vendar je pred nacionalizacijo dobila državnega »delegata«, ki je nadzoroval poslovanje žage. To sta bila Mirt iz Dolenjskih Toplic in Jože Pirc iz Vavte vasi. Žaga je prešla ob nacionalizaciji v družbeno last.

Obnovev žage po vojni ni bila lahka. Pri obnovi se je najbolj angažiral Franc Glavan, ki je skrbno zbiral dele žage in uspel skupaj s sodelavci žago usposobiti. Žaga je začela ponovno obratovati že v novembru 1945. Žaga se je nadalje izpopolnjevala in širila. Že leta 1946 je zaposlovala 20 žensk poleg moških.

Kaj kmalu se je razvila tudi aktivnost družbenopolitičnih organizacij. Pomemben dogodek je predstavljala ustanovitev sindikata, ki je zasedal v kurilnici, kjer je bilo toplo. Zaposleni so začeli dobivati tudi že t.i. težke, srednje težke in lahke karte.

Proizvajala je samo žagan les in parket. Luščilka, na kateri so proizvajali furnir za izdelavo škatel za prevoz južnega sadja, je doživela svojsko zgodovino, najprej je bila odpeljana v Duplico, od tam v Ilirsko Bistrico, kjer je nekaj časa ležala neizkoriščena, nato pa so jo zopet vrnilo na žago v Sotesko.

Žaga je spadala pod Lesno industrijsko podjetje Novo mesto, oskrbništvu Straža (LIP), ki so ga sestavljali: obe žagi s

Taka zagnanost brigadirskega dela je bila posneta takoj po vojni

parketarno (Straža in Soteska), Gozdno gospodarstvo in gozdno avtomobilsko podjetje (GAP). To obdobje je bilo na žago burno. Vloženi so bili ogromni delovni napori. Redno delo je trajalo po 12 ur, pogosto se je delalo tudi ob nedeljah in praznikih, plan je moral biti dosežen za vsako ceno. Zelo pogosto so ob nedeljah in praznikih delali tudi mladi udarniško. Do leta 1948 so na žagi žagali deske za SZ, ob nastopu informburoja pa so se morali preusmeriti na zahodno tržišče v Anglijo. Obrat na zahodno tržišče je bil neprijeten, saj so morali preiti iz decimalnega merskega sistema na colski merski sistem. Med zaposlenimi so delale večinoma ženske. Leta 1950 (?) je prišel k LIP-u tudi že Jože Knez, kar je pomenilo pomembno kadrovsko pridobitev za dolensko lesno industrijo.

Žaga Straža od 1951 do 1960

To obdobje je v znamenju vzpona tako žage kot NOVOLES-a. Leta 1950 je prešla žaga v samoupravo. Žaga se je kadrovsko in strokovno krepila. Ing. Jelovac je vpeljal v parketarno proizvodnjo lamelnega parketa, ki je nadomestil izdelavo masivnega parketa, ki je zahteval veliko surovinske mase. Leta 1954, takrat je nastopil obratovodsko službo Stane Pezdič, ki je izdelal načrte tudi za ventilatorje (elisa ventilatorje) za potrebe sušilnic (pri tem je uporabil svoj izum avionskega lesenega propelerja).

Leta 1954 se je iz LIP-a izločilo Gozdno gospodarstvo in leta 1955 še GAP, ki je dobil za doto 5 mio din. Tako sta ostali sami obe žagi in parketarna s tovarišem Knezom na čelu. Treba je bilo razmišljati o nadaljnji usodi NOVOLES-a, tega leta je dobila namreč naša DO svoje krstno ime NOVOLES. Jože Knez, takratni direktor je predlagal ime Noviles, tov. Ivan Aš pa NOVOLES, kar je še sedaj. Tov. Knez je začel razmišljati o novi tovarni vezanih plošč in dobil od upravnega odbora pristavek, da se je začela priprava idejnih projektov, iz česar je nastal sedanji TVP. Leta 1956 se je k NOVOLES-u pripojila tudi Tovarna igrač v Novem mestu, ki ni imela zadovoljivih lesnih surovin. Žaga v Straži se je obnavljala in širila, pridobila dva gatra: enega iz Litostroja in enega iz Švice.

Parket je izvažala v Grčijo.

Leta 1957 so se zgradile lesene lope, ki so še sedaj koristne za potrebe skladišča. Leta 1959 se je parketarni pripetila nesreča. V požaru je zgorela sušilnica. V letu 1960 je dobila parketarna novo domovanje v opuščenih železniških popravljalnica, ki so se izselile iz Straže v druge kraje Slovenije. Ta parketarna je postala osnova za nastajanje TOZD-a TSP. Žaga je ostala sama in prešla v fazo projektiranja nove, sodobnejše žage.

Žaga Straža od 1961 do 1970

V tem času so bile vse večje potrebe po žaganem lesu, ki pa jih stara žaga s svojimi kapacitetami in zastarelo tehnologijo ni mogla več zadovoljevati. Zato so v Novolesu začeli resno razmišljati o gradnji nove, sodobne žage. Leta 1968 je prišlo do dejanske odločitve o gradnji nove žage. Za izvedbo projekta je bil zadolžen Mikloš Hegediš. V projektu je bila predvidena nova lokacija oz. lokacija, na kateri se sedaj nahaja nova žaga. Za novo lokacijo so se kreatorji projekta odločili iz več razlogov: prvič zaradi bližine tozdov TVP in TDP, ki sta velika porabnika žaganega lesa, drugič zaradi elastične porazdelitve hlodovine med TVP in žago (prej so namreč deske prepeljevali iz stare žage do TDP s konji!!!) in tretjič zaradi prostorskih možnosti skladiščenja hlodov in žaganega lesa. Med več možnostmi

Službeno.
Predmet: Pohvala.

Straža dne 28. XII. 1947.

Tovariš

TISOVEC JOŽE,
ključavničar

S T R A Ž A

Uprava tukajšnjega obratovodstva je med drugim nadzorovala Tvoje službeno vestnost, delazmožnost in pridnost pri delu.

Ker se je ugotovilo, da se vsestransko pokoravaš delovni discipline in da Tvoja pridnost, delavilnost in sposobnost sledi pridnosti udarnikov, zato Ti vračamo to uradno pismo

P O H V A L O

v znak priznanja.

Vse za petletko I
DOLENSKO GOZDNO GOSPODARSTVO
lesno - industrijski obrat STRAŽA

Za upravo:
Obratovodja:

Bali Mnno.

Leo Pavlin

so se projektanti odločili za postavitev tračne žage.

To pa predvsem iz naslednjih razlogov:

— zaradi potreb utesnjeno-sti površin,

— zaradi potreb po razmehoma velikih površin skladiščenja žaganega lesa, ker ni bilo dovolj sušilnih kapacitet,

Gradbena dela so stekla v jeseni 1969 in se končala spomladi 1970. Takoj, ko je začela resno razmišljati o gradnji nove, sodobne žage. Leta 1968 je prišlo do dejanske odločitve o gradnji nove žage. Za izvedbo projekta je bil zadolžen Mikloš Hegediš. V projektu je bila predvidena nova lokacija oz. lokacija, na kateri se sedaj nahaja nova žaga. Za novo lokacijo so se kreatorji projekta odločili iz več razlogov: prvič zaradi bližine tozdov TVP in TDP, ki sta velika porabnika žaganega lesa, drugič zaradi elastične porazdelitve hlodovine med TVP in žago (prej so namreč deske prepeljevali iz stare žage do TDP s konji!!!) in tretjič zaradi prostorskih možnosti skladiščenja hlodov in žaganega lesa. Med več možnostmi

Žaga Straža od 1971 do 1980

Nova žaga je bila v mnogih detaljih prototipna. Zato je obratovala leto in pol poskusno in se predvsem na transportnih linijah še izpolnjuje. Žaga je bila projektirana na kapaciteto 40.000 m³ razžaganega lesa na leto. To je doseglja in preseglja že po dveh letih obratovanja. Če ocenjujemo novo žago z očmi kadrov, ki v njej delajo, opazimo nekaj po-

manjkljivosti. Žaga ni imela ogrevanja, pa tudi hrup je bil premočan. Zakaj ni bilo inštaliranega ogrevanja, je posebna zanimivost. V preteklosti je namreč prevladovalo mnenje, da je delo na žagi težaško in da se delavec ob pomoči »šilca žganja« sam dovolj segreje. Pozneje je bilo ogrevanje vgrajeno in tudi za zmanjšanje hrupa so bili izvedeni ukrepi. Močan preprih so omilili z vgraditvijo gumijastih zaves na odprtinah. Med tem se je žaga dodatno opremljala: l. 1972 je bil zgrajen silos za jelovo sekane, l. 1973 je bila kupljena žaga za razred debelejših hlodov (ekzote). Izvedena je bila rekonstrukcija transporta sekancev v centralni silos TES-a, v brusilnici so izpolnili stroje in naprave za pripravo žaganih listov. Začele so se tudi priprave za gradnjo nove decimirnice, ki bo spadala pod obrat žaga, novih sušilnic za predsušenje in klasično sušenje ter upravnih prostorov. Leta 1973 je bila zgrajena zgradba za predsušenje in vakuumske sušilnice. V jeseni 1978 je bila zgrajena decimirnica in upravni prostori.

NASTANEK IN RAZVOJ ŽAGE V STRAŽI

Ivan AŠ
upokojenec

Ivan je začel svojo zaposlitveno pot že l. 1948 v takratnem LIP-u (Lesno industrijsko podjetje). V Novolesu je opravljal vrsto odgovornih nalog, poznamo pa ga tudi kot zagnanega družbenopolitičnega delavca. Leta 1980 je odšel v zaslužen upokojevec.

Ivan je večino svoje zaposlitve prebil na obeh žagah: v Soteski in v Straži, zato zgodovino žage dobro pozna. Ker smo osnovni zgodovinski prerez nastanka in razvoja žage v Straži pripravili skupaj z Ivanom, sedaj Ivan omenja le tiste zanimivosti, ki so spremljale žago v preteklosti. Žaga v Straži, pravi Ivan, pomeni za Stražo in Vavto vas veliko pridobitev. Žaga je dajala zaslužek mnogim, hkrati pa je ustvarila proletarijat, ki je dal med NOV veliko borcev. Ni čudno torej, da se usode mnogih krajanov tesno plepletajo prav z žago. Žaga predstavlja skupaj z žago

v Soteski temeljni kamen nastajanja Novolesa. Iz njiju so se pozneje razvijali novi obrati finalne proizvodnje. Žaga je bila v prvem povojnem obdobju za Novoles ključnega pomena in kot taka je vzgojila vrsto kvalificiranega kadra, ki se je pozneje uspešno vključeval v delo novo nastalih obratov.

Seveda je čas sedaj žago prerasel, postala je tako po številu zaposlenih kot tudi po višini ustvarjenega dohodka v ozadju. Mislim pa da je še vedno srce Novolesa, saj krmiti s surovino skoraj vse Novolesove tozde.

Alojz Pirnar
vodja obrata žage
Ruperč vrh

Alojz je zaposlen v NOVOLES-u že od leta 1949. Če bi upoštevali njegovo preteklo zaposlitveno pot, bi ga morali bolj prištevat k tozdu TDP. Vse do leta 1974 je bil zaposlen v tozdu TDP. Zato se tudi najprej spominja nekdanjih časov, ki jih je preživel v nekdanji Tovarni igrač. Če se spominjam prvih zaposlitvenih let, moram povedati, da se je včasih veliko več delalo. Včasih smo bili tudi mojstri širše vpreženi. Bili smo poleg izvajalcev plana proizvodnje še: električarji, brusilci, vzdrževalci, nastavljalci strojev, skratka vse, za kar imamo sedaj posebne službe. Disciplinske nismo poznali, če si naredil napako, je bilo samoumevno, da si »lelel« iz fabrike, sestanki DPO so bili izven delovnega časa. Sestanek sindikata je bil n. pr. sklican ob 14. uri, delavci popoldanske izmene so morali tiste ure, ki so jih prebili na sestanku, nadomestiti v podaljšanem nočnem obdobju. Poleg tega naj povem, da so bili sestanki vedno plodni in so pogosto trajali tudi po 4 ure. Toplih obrokov ni bilo, malica je trajala samo 15 minut. V tem času smo pojedli tisto, kar smo prinesli od doma.

Kadar je zahteval plan, smo delali tudi ob nedeljah in to udarniško. Tisti, ki je imel veliko nadur, je dobil za nagrado bodisi plavo, zeleno ali rdečo rutko. Naj navedem tudi nekaj imen, delavcev, ki so se v tistem času še posebej angažirali. Poleg že omenjenih imen,

ki so bila objavljena v prejšnji številki, naj omenim še Marjana Okrogliča in Nika Somraka, ki sta se močno angažirala na kulturnem področju. Kot dolgoletnega sindikalnega delavca naj omenim še Jožeta Zoretiča.

Naj še predstavim obrat Ruperč vrh. Ta obrat smo prevzeli od Komunale Novo mesto leta 1983. Obrat je bil v dokaj klavrnem stanju. NOVOLES ga je temeljito preuredil in organiziral novo proizvodnjo. V tem obratu se decimirajo plemeniti listavci (češnja, jesen, hrast itd.).

S polno kapaciteto smo začeli v avgustu 1984. Moram pa pripomniti, da je obrat še vedno v izgradnji: svojega prostora nimata še vzdrževanje in brusilnica, dograjuje se ventilacija, električne instalacije in tudi zidamo še. Za pripojitev tega obrata smo se odločili zato, ker so tam delali že strokovno usposobljeni delavci, ki morajo taki biti zaradi zahtevnejšega decimiranja plemenitega lesa. Trenutno dosežemo 50 do 52 poprečno izkoriščenost lesa. Naj navedem še nekaj podatkov o proizvodnji.

V avgustu leta 1984 smo decimirali 107 m³ na mesec ali 4.700 m³ na dan; v septembru istega leta 142 m³ na mesec ali 6.400 m³ na dan; v oktobru 165 m³ mesec ali 7.100 m³ na dan; v novembru 168 m³ na mesec ali 8.400 m³ na dan, v decembru 186 m³ na mesec ali 8.800 m³ na dan. Plan za leto 1985 pa predvideva že 12 m³ na dan. Mislim, da bomo ta plan tudi dosegli, saj že v marcu dosežemo proizvodnjo 10 m³ na dan. Surovino dobivamo delno iz matične žage v Straži, delno pa od zunanjih dobaviteljev. Zaposlenih nas je 31 in z disciplino ter strokovnostjo zaposlenih sem kar zadovoljen.

LJUDSKA REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO
IN LESNO INDUSTRIJO

Ljubljana dne 3. novembra 1948.

ZAK. ŠT. pers. 338/11
PERSONALNI

Lesno industrijsko podjetje
Straža pri Novem mestu.

V zvezi z vašim dopisom z dne 19.10.1948 št. pers. 246/D/S glede namestitve tov. A Š Ivana vam sporočamo, da se strinjamo s tem, da ste imenovanega namestili v vašo podjetju v blagovnem knjigovodstvu.

Dobilo Dan 6. 11. 48. Smeti fakizma - svoboda narodu!
St. pers. 246/11

Rešeno Dan _____
St. _____

Za načelnika personalnega oddelka:
Svetlana Anton
Svetlana Anton

MINISTRSTVO
ZA GOSPODARSTVO
IN LESNO INDUSTRIJO

D

Tisovec Jože
upokojenec
na žagi zaposlen od leta 1946 do 1973

Jože ima največ zaslug za montažo »estere« lokomobile, ki je bila l. 1945 pripeljala iz Konjice in je prva proizvajala

izmenični električni tok ter z energijo napajala celo staro žago.

NASTANEK IN RAZVOJ ŽAGE V STRAŽI

Jože Kočman,
vodja žagalnice

Jože je zaposlen v Novolesu od l. 1959. Vseskozi je delal raznovrstna dela na žagi. O preteklih letih, ko so delali še na stari žagi, pravi, da niso primerljiva s sedanjimi. Živeli so skromno in delavno. Veliko je bilo težkega fizičnega dela na odprtem prostoru. Zaščitnih sredstev ni bilo. Na sindikalne izlete so hodili s tovarnjaki.

Žagalnica, katere proizvodnjo vodi tov. Kočman, zaposluje 60 delavcev. V njej razžagujejo bukovino, hrast in les ostalih listavcev ter eksote.

Franc Fifolt,
delavec v
decimirnici

Franc je dolga leta »šlajsal« hlude za Gozdno gospodarstvo. Na žago je prišel l. 1970. O razmerah na žagi pravi, da so bile nekoč boljše, kot sedaj. Pereči problemi v decimirnici so: prepih, delo ni ustrezno organizirano, nekatere norme niso realno postavljene. Osebnih dohodki so glede na pogoje dela daleč prenizki, zato se delavci tudi hitro menjavajo, kar še dodatno otežuje naš položaj... Menim pa, da je drugače naš tozd kar soliden in da se bodo izboljšale razmere tudi v decimirnici.

Branko Đurič

v. d. vodja proizvodnje decimirnice in predsednik OOS tozd ŽAGA Straža

Branko Đurič je zaposlen v Novolesu od leta 1970. V tem času je delal na različnih delovnih mestih na žagi.

Decimirnica šteje 108 zaposlenih od tega 24 žensk. Sam podatek nam pove, da so v decimirnici zaposleni pretežno moški. To pogojuje samo težko delo, ker je delo pretežno fizično in zato naporno. Decimirnica je poleg tega zelo mlad kolektiv, pogoji za delo so zelo težki, posebno v zimskih mesecih. To smo zlasti občutili to zimo, ko se je temperatura spustila precej pod ničlo. Čeprav so se delavci trudili, pravih rezultatov njihovega dela ni bilo. Moram še omeniti, da so v decimirnici osebni dohodki daleč prenizki za tako

delo. Pogoji dela in pa nizki osebni dohodki pa so velik vzrok za veliko fluktuacijo zaposlenih. Na njen račun pa trpi tako sama proizvodnja kot tudi kvaliteta dela. Če si želimo ohraniti enoten kolektiv in primerno proizvodnjo, bo potrebno delo čimprej primerno nagradjevati.

Kljub tem težavam so v decimirnici v letu 1984 nažagali 15.430 m³ decimiranega lesa in predelali 38.922 m³ žaganega lesa.

Za letošnje leto je planirano 17.800 m³ decimiranega lesa. Težave nam povzročata tudi nabavljen žagan les, ki v povprečju 20% ne ustreza željeni debelini.

Vse probleme skušamo sami rešiti, vendar pa je rešitev nekaterih možna le v okviru delovne organizacije.

Povedal bi še nekaj besed o delu sindikata v TOZD.

Po moji oceni delo še ni tako, kot si ga želim. S tem ne mislim da sindikat ne dela, ampak na to, da bi lahko dosegli, če bi vsi člani resno jemali svojo funkcijo. Sindikat sodeluje v samoupravnih delovnih skupinah, ki so obenem tudi sindikalne. Posameznim delavcem dajemo finačno pomoč. I. O obravnava samoupravne akte, plane, zaključne račune predno se obravnavajo po skupinah. Delujemo tudi na kulturnem in športnem področju. Za nekatere kulturne prireditve kupimo nekaj vstopnic in jih razdelimo med delavce. Naše športne ekipe se udeležujejo raznih športnih tekmovanj na nivoju delovne organizacije.

Želim si, da bi bil sindikat v bodoče še bolj aktiven in vestno opravljal svoje delo.

Padli borci Žage Straža

V narodnoosvobodilnem boju je padlo 17 delavcev z žage Straža. Spomnimo se tudi njih:

Tone Čampa
Anton Fifolt
Jože Foršček
Miha Gruden
Rudolf Zupančič
Lovro Logar
Alojz Foršček
Franc Šali
Ludvik Glavan
Franc Zaletelj
Franc Virant
Stane Bavdek
Rudolf Čej
Franc Košir
Janez Mrvar
Bele Janez

padel 1942
padel 1942
padel 1942
padel 1943
padel 1943
padel 1943
padel 1943
padel 1944
padel 1944
padel 1944
padel 1944
padel 1944
padel 1944
padel 1944

v koncentracijskem taborišču je umrl Alojz Pugelj

Janez Bavdek,
upokojenec

Janez Bavdek, na žagi zaposlen od l. 1924 do l. 1960. Dobro pozna zgodovino žage. »Ob 40-letnem jubileju moramo nujno dati spominsko obeležje nekdanjim delavcem na žagi, ki so padli v NOV!«.

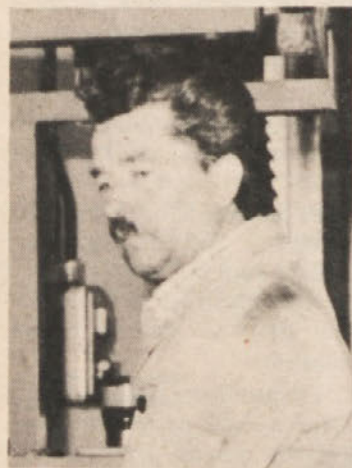
NASTANEK IN RAZVOJ ŽAGE V STRAŽI

Jože Pirc,
delavec v žagalnici

Jože je v Novolesu od leta 1963. Vseskozi dela na žagi. O delu v žagalnici pravi, da je živčno zaradi neznosnega ropota. Odnos do dela pa je bil v preteklosti boljši. Včasih ni bilo norm, sedaj so pa norme in plani so iz leta v leto večji. Zaradi tega večkrat prihaja do sporov med sodelavci. Jože meni, da se v Novolesu premalo skrbijo za osebne dohodke starejših delavcev. Le-te se sicer premešča na lažja dela, kar pogojuje manjši osebni dohodek, kar pa je, za te delavce boleče.

Delavci na žagi v Straži pred vojno

Željko Kasun,
predsednik mladine

Željko je v Novolesu od l. 1980. Predsednik mladine je eno leto. Z aktivnostjo mladine na žagi ni zadovoljen. Pravi, da je od 43 evidentiranih mladincev aktivnih le 12 do 16. Tako zastavljenih programov ne izvajajo zadovoljivo. V njegovem mandatnem obdobju so izpeljali 3 delovne akcije: dvakrat so zlagali »četrtiče« in enkrat pobirali pločevino za pokrivanje desk na skladišču. To pa vsekakor ni dovolj. Težave so sicer tudi objektivne narave: velika oddaljenost zaposlenih, izmensko delo, velika fluktuacija ipd., je pa prisotna tudi prevelika nezainteresiranost mladih. To bo treba v bodoče popraviti.

Jože Bezeg,
obratovodja na žagi,
od 1971 do 1974.

Delavci Žage na izletu

Ivan Peperko,
direktor TOZD ŽAGA
od 1974 do 1980

Problematika alkoholizma

Dr. Janez Rugej
Alkoholizem ogroža slovenski narod

Slovensko ljudstvo se bo še razveseljevalo ob »čudežnih napitkih«, ampak kljub temu ne smemo dopustiti, da bi zaradi čezmernosti obtičalo ali celo nazadovalo v svojem razvoju...

Na nedavni javni tribuni Slovenski narod in slovenska kultura so pisatelji zelo poudarili že dolgo znano spoznanje, da se kot narod lahko ohranimo samo, če se bomo zasidrali v internacionalno zavest s svojo kulturo. Tega pa ne bomo mogli doseči, če ne bomo do skrajnosti cenili kvalitete na vseh področjih našega delovanja in neusmiljeno onemogočali vzpon in odločanje povprečnežev.

Ob bok tem ugotovitvam pa je nujno dodati, da alkoholizem, zlasti zaradi njegove močne razširjenosti, po eni strani zelo zavira kulturni razvoj pivcev, po drugi strani pa jih postopoma posurovlja.

Osiromašeni medsebojni odnosi

Raziskave in opazovanja kažejo, da alkoholiki v razvitem obdobju alkoholizma domala več ne berejo, kvečjemu kriminalke, v časopisih pa spremljajo v glavnem črno kroniko, v najboljšem primeru še športne novice. To velja tudi za izobražene ljudi. Še več: zaradi zagrenjenosti ne berejo niti izobraženi zakonci alkoholikov. Zato alkoholizem celo obetavne ljudi hitro vrže med jalove povprečneže. Tudi v kulturi!

Številnim slovenskim pisateljem je alkoholizem zlomil peruti ustvarjalnosti. Alkohol usodno uničuje možganske celice (pivci jih izgubijo dnevno okrog enega milijona), zato kaže, da tudi v izobraženih mladih ljudeh — bivših alkoholikov, kljub njihovem skrajnemu in vsestranskemu aktiviranju ni možno vzbuditi niti želje — postati intelektualci, kaj šele vzdrževati dolgotrajno in poglobljeno samozobraževanje, ki šolanega človeka postopoma utegne pripeljati med intelektualce.

Pa to še zdaleč ni vse, kajti alkoholizem že v zgodnjem obdobju zelo osiromaši medsebojne odnose. Tako je delavec alkoholik še sposoben garati, nima pa več kaj bližnjim dati. To se nanaša tudi na vrhunskega ustvarjalca alkoholika, ki je še sposoben ustvarjati velika umetniška ali literarna dela, ampak v medosebne odnose z bližnjimi je zmožen vnašati edino še strupeno ozračje.

Tako torej alkoholizem z usihanjem porabe kulture in zastarjanjem medosebnega ozračja širi barbarstvo v narodu. In res, alkoholiki, ki pridejo na zdravljenje, so vsi brez izjeme, ne glede na izobrazbo, barbari. Poglavitni cilj celotnega terapijskega in vzgojnega dela je dvig alkoholikov in njihovih zakoncev iz barbarstva v kulturo in umetnost.

Pri svojem delu sem srečal na tisoče alkoholikov in njihovih svojcev. Dobesedno nihče med njimi ni imel niti elementarnega znanja o bistvu alkoholizma in njegovega zdravljenja. V zadnjih letih, odkar je na trgu nekaj ustreznih knjig, sem pa tja pride kakšen alkoholikov svojec, ki mu je tik pred prihodom, ko je prebral knjigo, padla koprena z oči, koprena neznanja in zmotnih predstav.

Kulturna in izobrazbena raven našega prebivalstva je sila revna, saj komaj polovica odraslih Slovencev prebere eno knjigo na leto. Malo je verjetno, da bi to bila ravno knjiga o alkoholizmu, čeprav približno sto tisoč slovenskih družin razkaja alkoholizem. Zato je za večino ljudi časopis poglaviti način prosvetljevanja, če seveda odmislijo televizijo, ki pa je posredno (preko filmov in drugih oddaj, ki prikazujejo pivsko veseljačenje), bolj vprežena v spodbujanje pitja alkoholnih pijač kot pa v posredovanje ustreznih informacij o alkoholizmu.

Tudi v časopisih so poučni članki o alkoholizmu sila redki. Tako je Delo v letu 1984 objavilo samo en članek, pa še ta se je nanašal na alkoholizem v Sovjetski zvezi. Le Teleks in Nedeljski dnevnik sta si »upala« objaviti nekaj več prispevkov. Toda vsi časopisi se bolj »bojijo« polemičnih prispevkov o alkoholizmu in njegovem zdravljenju kot pa prispevkov o kritiki družbenopolitičnega sistema v Jugoslaviji.

Znano je, da ima dobra informacija velik pomen pri odločanju ljudi na ustrezno ukrepanje. Neka analiza je pokazala, da je približno polovica članov klubov zdravljenih alkoholikov (KZA) začela razmišljati o zdravljenju šele potem, ko so alkoholikovi svojci prebrali poučen članek, ki jim je v njihovi stiski pokazal pravo pot za ukrepanje.

Alkohol ima tudi pozitiven vpliv

Razlogov je torej več kot dovolj, da kljub vsesplošni nemoči pri reševanju perečih družbenih zapletov nekaj le storimo na

RAZSTAVNI PROGRAM DOLENJSKE GALERIJE

MAREC: Pregledna razstava del slikarke Alenke Gerlovič. Razstava je namenjena praznovanju Dneva žena.

APRIL: Razstava del Lucijana Bratuše v sodelovanju z Galerijo DSLU.

MAJ: Fotografska razstava Mana Raya, enega najbolj znanih avtorjev umetniške fotografije.

področju »boja« proti alkoholizmu. Pa tudi moramo, ko vemo, da alkoholizem utegne preprečiti slovenskemu narodu, da bi se uveljavil v svetu. Pisari in sodelavci časopisa lahko nekaj malega storijo, če bralcem posredujejo temeljno znanje o načinih preprečevanja in izkoreninjanja nadloge, ki ogroža narod. Občestvo pa si mora dolgo časa prizadevati, da doseže malenkostne uspehe na tako zapletenem in za večino ljudi še vedno dokaj skrivnostnem področju — alkoholizmu.

V člankih se bomo ukvarjali predvsem z usodnimi predsodki in manj znanimi, pa vendar zelo pomembnimi spoznanji o nastanku, razvoju in urejanju popolne zmede v alkoholikovi družini. Večina prispevkov bo optimističnih, saj bodo ilustrirani z avtentičnimi izkušnjami ljudi, ki so uspeli na poti »vrtnitve«.

Zainteresirani bralci se bodo lahko preko avtorja člankov srečali z vsakim »ilustratorjem«. Da pa ti prispevki ne bi zbudili prevelikega preplaha (kajti spisi o alkoholizmu gredo na živce vsem krepkim pivcem) med prebivalstvom, ki v veliki večini dobesedno ljubi »dobro kapljico«, je nujno, da nekatera vprašanja že v uvodnem članku razčistimo.

Alkohol ima v pogojih življenja v naši kulturi — poleg katastrofalnih — tudi številne pozitivne vplive, saj pospešuje družabne stike, odpira zavrtja srca, erotizira odnose med spoloma, hrabri cincave ljudi, predvsem pa zdravi vse mogoče »srčne rane« ljudi, ki se niso uspeli naučiti, da bi uporabljali boljša zdravila, kot so n. pr. razne telesne in duševne aktivnosti. Bivši alkoholik ne sme nikoli več poskusiti »čudežnega zdravila« — alkohola. Narava ga je kaznovala za njegovo čezmernost! Zmerni pivci pa lahko ostanejo trajno zmerni, če so dovolj modri, da ne prekoračujejo meje, ki ni ostra in ne za vsakega enaka.

Slovensko ljudstvo se bo, verjetno, dokler bo obstajalo, razveseljevalo ob »čudežnih napitkih«, ampak kljub temu ne smemo dopustiti, da bi zaradi čezmernosti obtičalo ali celo nazadovalo v svojem razvoju.

J. R.

Dnevi računalništva na Dolenjskem 1985

Dneve računalništva smo organizirali že lansko leto. Ker je bil obisk zelo velik (preko 8000 ljudi, med njimi verjetno tudi veliko delavcev Novolesa), smo se odločili, da bomo še bogatejšo in bolj raznoliko prireditev organizirali tudi letos.

Tako bodo »Dnevi računalništva na Dolenjskem 1985« od 10. do 14. aprila v prostorih Centra usmerjenega izobraževanja Boris Kidrič Novo mesto in to od jutra do večera (razen prvi dan, ko bo ob 10h otvoritev).

Sama prireditev je razdeljena v tri sklope:

— profesionalni del (ISK-RA-DELTA, INTERTRADE-IBM, VELEBIT in ostali ter uporabniki, to so DO z našega področja)

— ljubiteljski del (mikro-računalniki in njihova uporaba),

sem se lahko vključi vsakdo s svojim hišnim računalnikom

— razstava in prodaja strokovne literature.

Paralelno bodo potekale spremljajoče dejavnosti: okrogle mize, strokovna predavanja, tekmovanja iz računalništva za srednješolce, razni prikazi, itd...

Skratka, zanimivo, razgibanó in poučno bo, vsakdo bo lahko našel nekaj zase.

Zato pozivam vse delavce Novolesa, da se prireditve udeležijo in jo s svojo aktivno udeležbo popestrijo in obogatijo.

Predsednik
organizacijskega
odbora:
doc. dr. Janez Usenik

Računalniška literatura

Obveščamo vse delavce Novolesa, da imamo v priročni knjižnici našega centra precej najnovejše strokovne literature s področja informatike in računalništva.

Na razpolago imamo tudi strokovne revije, tako domače kot tudi tuje.

Vabimo vas, da se oglasite v centru, si literaturo ogledate in po želji izposodite za nekaj časa.

Služba za
informatiko

Pravnomočno izrečeni disciplinski ukrepi

TOZD TDP

1. Đuranovič Brane: en neopravičen izostanek z dela, sodelovanje v preriravanju — javni opomin + plačilo pavšalne odškodnine

2. Klavs Mirko: Trije neopravičeni izostanki z dela — javni opomin + plačilo pavšalne odškodnine

3. Kozjan Damjan: en neopravičen izostanek z dela — opomin + plačilo pavšalne odškodnine

4. Fifolt Leopold: spal na delovnem mestu — opomin

5. Berkopec Ljudmila: pet neopravičenih izostankov z dela — prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo šest mesecev + plačilo pavšalne odškodnine

6. Antončič Vojislav: štiri neopravičeni izostanki z dela — prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo enega leta + plačilo pavšalne odškodnine

7. Begič Miloš: en neopravičen izostanek z dela, nepravilno izpolnjevanje delovnih listkov — prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo enega leta

8. Idanovič Niko: nepravilno izpolnjevanje delovnih listkov — prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo šest mesecev

9. Alijevič Lidija: nepravilno izpolnjevanje delovnih listkov — prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo šest mesecev

10. Tubanovič Perka: nepravilno izpolnjevanje delovnih listkov — prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo šest mesecev

11. Legan Franci: nepravilno izpolnjevanje delovnih listkov — prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo šest mesecev

12. Nahtigal Jožica: nepravilno izpolnjevanje delovnih listkov — javni opomin

13. Kralj Alojz: dva neopravičena izostanka z dela — javni opomin + plačilo pavšalne odškodnine

14. Antončič Vojislav: od 16. 10. 1984 ne prihaja na delo — prenehanje delovnega razmerja

15. Germ Ivan: od 8. 10. 1984 ne prihaja na delo — prenehanje delovnega razmerja

TOZD TGD

1. Škrjanc Duška: tatvina denarja — prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo šest mesecev

2. Kužnik Mihael: vinjen na delu — javni opomin

3. Obrstar Stanislav: štiri neopravičeni izostanki z dela — javni opomin + plačilo pavšalne odškodnine

4. Pkrjanc Jožica: samovoljna zapustitev dela, odklonitev zdravljenja proti alkoholizmu — prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo enega leta

5. Rus Jože: samovoljna zapustitev dela — prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo enega leta + plačilo pavšalne odškodnine

6. Legan Miha: dva neopravičena izostanka z dela — javni opomin + plačilo pavšalne odškodnine

7. Obrstar Stanislav: en neopravičen izostanek, nepravčasno opravičevanje izostankov, ponavljanje lažjih kršitev — prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo šest mesecev + plačilo pavšalne odškodnine

8. Rojc Franc: en neopravičen izostanek z dela — opomin + plačilo pavšalne odškodnine

9. Nahtigal Ciril: zapustitev dela, izhod iz TOZD na nedovoljenem mestu, vinjenost na delu, nepravilno obnašanje — prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo šest mesecev

TOZD TVP

1. Bojanič Zora: dva neopravičena izostanka z dela — javni opomin

2. Dular Anton: samovoljna zapustitev dela — opomin

3. Trupina Anto: zamujanje na delo, en neopravičen izostanek z dela, vinjen na delu — javni opomin

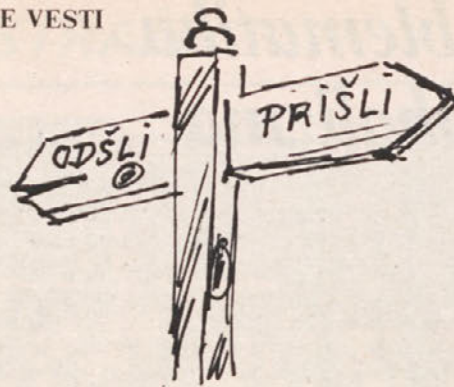
4. Juran Anica: en neopravičen izostanek z dela — opomin

5. Golob Ivan: en neopravičen izostanek z dela — opomin

6. Šuštaršič Vera: en neopravičen izostanek z dela — opomin

7. Darovec Janez: nepravilno ukapljanje in izklapljanje glavnega stikala — razporeditev na druga dela in naloge za dobo enega leta.

KADROVSKE VESTI

TOZD TVP: prišli: Milan Sternad, Igor Bobnar, odšli: Peter Erbida (v JLA).

TOZD Žaga: prišli: Jožica Peterlin, Stane Hrašovec, Polikarp Kastiger, Ivica Karlo, Josip Maričič, Janez Škulj, Franci Papež, Peter Lazarevič, Ratko Teinovič, Juro Aščič, Jože Podržaj, Jože Jakše, Jože Cimermančič; odšli: Slavko Štrumbelj (upokojitve), Roman Kovačič (disciplinska izključitev) Miran Brezar (discipl. izk.), Boris Brezar (discipl. izk.), Ciril Fekonja (discipl. izkl.), Jože Berkopec (v TOZD TPP), Milan Muhič (disciplinska izključ.).

TOZD TPI: prišli Martin Novak (iz JLA).

TOZD BOR: prišli: Gabrijel Sitar (iz DSSS), Romeo Rabič, Jožef Žitnik, Jože Žuljič, Jernej Križan, Bojan Zupan, Aleksander Ančimer; odšli: Darko Marinič (v JLA), Mihael Cerovšek (v JLA), Dušan Arh (v DSSS), Jože Božič (sporazum), Franc Šinkovec (sporazum), Robert Salmič (v JLA), Franc Longo (v JLA), Janez Levičar (v JLA), Milena Cerovec (konec delovnega razmerja za določen čas), Marjana Šavrin (sporazum), Irena Haralovič (sporazum).

TOZD SIGMAT: prišli: Olga Vintar; odšli: Nedjad Fatič (samovoljno), Danijel Abram (v JLA).

TOZD IGK: prišli: Viktor Pajk (iz JLA); odšli: Ivan Breznikar (v JLA), Janez Kozlevčar (samovoljno), Marjan Brezar (konec delovnega razmerja za določen čas), Mirko Lesjak (sporazum), Martin Golob (samovoljno), Roman Tratar (sporazum).

TOZD TDP: prišli: Mira Mlakar, Ciril Štrumbelj (iz JLA); odšli: Milena Kavšček (upokojitve), Igor Obradnovič (samovoljno), Jože Grum (v TOZD TES), Franc Struna (v TOZD TES), Brane Đuranovič (samovoljno), Miloš Oblak (v JLA), Janez Pirc (v JLA), Andrej Kralj (v JLA), Alojzija Marolt (upokojitve), Slavko Jaklič (v DSSS).

TOZD TSP: Prišli: Andrej Pršina, Martin Kramaršič, Stane Teinovič; odšli: Slavica Zadnik (sporazum), Slavko Božič (v JLA), Robert Flander (v JLA), Roman Novak (sporazum), France Kren (JLA), Mirko Stupar (v JLA), Gašper Stopar (upokojitve), Alojz Štine (v JLA), Franc Uršič (v JLA), Ivan Vidmar (v JLA).

TOZD TPP: prišli: Jože Berkopec (iz TOZD ŽAGA), Zlatko Krupič, Martin Juršič, Jože Medic, Irena Gorenc, Janja Vidmar, Jožica Turk, Anton Juršič; odšli: Martin Može (sporazum), Zdravko Tekstor (sporazum), Jože Berkopec (samovoljno), Jože Turk (JLA), Marica Ovnič (sporazum).

TOZD LIPA: odšli: Rajko Kučič (v JLA).

TOZD TAP: prišli: Franc Kastelic, Marija Pust, Anton Pajek; odšli: Stanislav Metelko (smrt).

TOZD TKO: prišli: Janez Vraničar, Vojislav Perinovič, Jože Kočevar, Branko Dragičič, Bojan Plut, Branimir Dančulovič, Višnja Podrebarac, Darinka Malešič, Milica Rajakovič; odšli: Peter Videtič (po končanem poskusnem delu), Roman Bajuk (sporazum).

TOZD TES: prišli: Damajana Poglave, Alojz Živko, Jože Grum (iz TOZD TDP), Franc Struna (iz TOZD TDP); odšli: Tomaž Smolič (v JLA), Vid Bukovec (konec delovnega razmerja za določen čas).

TOZD TGD: prišli: Andrej Bobič, Rudi Škrbe; odšli: Slavko Damjanovič (v ZDA), Bogdan Zupančič (sporazum), Anton Škulca (v JLA), Leopold Zoran (v JLA), Julijana Hočevar (upokojitve).

TOZD BLP: prišli: Ana Pevec; odšli: Nataša Štefančič (sporazum).

DSSS: prišli: Dušan Arh (iz TOZD BOR), Janez Doltar, Igor Košir, Slavko Jaklič (iz TOZD TDP); odšli: Gabrijel Sitar (v TOZD BOR).

Število zaposlenih delavcev po tozdih na dan 28. 2. 1985

TOZD	M	Ž	SKUPAJ
TVP	120	169	289
ŽAGA	207	34	241
TPI	70	18	88
BOR	88	53	141
SIGMAT	97	30	127
IGK	79	49	128
TDP	203	245	448
TSP	180	182	362
TPP	138	75	213
LIPA	87	13	100
TAP	79	58	137
TKO	109	46	155
TES	126	29	155
TGD	59	64	123
BLP	87	38	125
DSSS	108	101	209
NOVOLES	1837	1204	3041

ZAMAN

Čakam vsak večer
toda tebe od nikjer
pišem pisemca
vendar ni odgovora
Nosim šopke rož
a ti jih vneto
mečeš proč (koš)
Prosim za poljub
a dobim le par klofut
Z drugim plesat greš
jaz te prosim pa ne greš
Vem da vse je bob ob steno
zdaj mi je tako vseeno
saj me teh težav
bo ozdravil sok Fructal.

PRVA DAMA

Vedno je brez konkurence
ko razkazuje boke
in moške glave vara
kot prav seksi dama
Njene prave kvalitete
so izrezane obleke
Po JUSu geometrijo
glava pa je čisto gnila
Ko pokaže prave karte
in naliže čisto vino
strga šminko z lica
in ni več lepota.

Humor

Vdovec

Kako se počutiš kot slamnati vdovec?
Odlično! Brez žene je vse bolj praktično.
Kako to misliš?
- Poglej moje nogavice, zdaj jih že obujem z obeh strani.

Prepričljivo

Iz igralnice v Monte Carlu je prišel človek s polnimi žepi denarja, nenadoma je iz teme zaslišal glas:
Prosim vas, pomagajte mi, ničesar nimam, razen pištole, ki je uperjena v vas.

Nogometašev sin

Sine ali je bilo vse v redu s spričevalom?
Da, pogodbo s četrtim razredom sem podaljšal še za eno leto.

Slovenščina

Moj stric je numizmatik.
Kaj pa je to?
To ti je tisti, ki zbira kovance.
Madona, prej smo takim preprosto rekli berač.

NOVOLES	ANGL PEVEC	LESKOVAC	SKUPINSKI PLES	KRALJ IZ TEBE	SILICJ	MESTO V SUDANU	METER	VRSTA VINA	Z IME	SRBSKO Z IME
NEMSKA IGRALKA										
KEMLSKI ELEMENT							NORDIJSKO Z IME AKSE			
GRAM		LITJ IME TV IGRALCA SOKOLOVICA			STAREJSI HRVAJSKI PISATELJ VID					
GRSKI BASNO-PISEC					SENJSKI JUNAK ANCONA					
LIVNO			RUSKI SLIKAR	Z IME						
ENOTA ZA PRITISK				NOVO MESTO			TERITOR. OBRAMBA OD BOSNE			PRVI VOKAL
LUKSIC				LAHKI KONJENIKI	VISOKA KARTA			KEM. EL. RADIJ POKRAJINA V PIRENEJH (NASA IZG.)		
RADIUS		DUBROVNIK KRAJ PRI POSTOJNI			NEMSKA PEVKA NICLA					BRANKO COPIC
GOSTOLEVEK TRILCEK (ITAL.)						NATRIJ ZVEPLO			PRVI SOGLASNIK IZPIRANJE (LAT.)	
DRSALKA MASKOVA					NEGDANJI NOGOMET. C. ZVEZDE SAMO-SKRUNSTVO					
UROŠ KULOVEC			NIKOLAJ OMERZA PREMER			DARILO STAR SLOVAN				LUIS ARMSTRONG
MUSLJIM SVETISCE							DIVJA MACKA			
PETAR KOCIC			CARINA LAT. (MNOZINA)	ANTON NALIS PRIJATELJ (LAT.)			TURSKI VELIKAS ELEKTR. IND.			
DRUGI VOKAL		AVTOR BOZANSKE KOMEĐIJE						AUGUST CESARIC POLITIK ZIMBABVE (JOSHUA)		
18. CRKA ABECEDE		CITROENOV AVTO ALES VALIC				DOLZINSKA MERA (ANGL.) AMPER				
ROMUN AVTO							NOVAK REKA V AZLI			
ISKRA						JAP. GENER. (VOJNI ZLOČINEC) ERZISNIK				
DUSIK		JAKSE IVA NORDIJSKI BOGOVI			NARODNI MAGAZIN ZALOZBA OBZORJE					REKA V SSSR
ATLET SEBASTIAN				NICLA (FRANC.) GORSE ALENKA					AVTOOZNAKA NEMCIJE RUDI AMBROZ	
KAZENSKI ZAVOD			NAGI (MNOZ.) TONA					GRSKA CRKA METER		
SESTAVIL	REKA V				MESTO V JORDANJI					

Obvestilo ljubiteljem namiznega tenisa

Kot vsako leto do sedaj, se bodo športniki NOVOLESA tudi letos udeležili letnih športnih iger SOZD-a UNILES, ki bodo junija letos na igriščih ŠD SLOVAN na Kodeljevem v Ljubljani.

Ker je za doseganje dobrih rezultatov potrebna ustrezna pripravljenost, bo sekcija za namizni tenis, glede na število zainteresiranih organizirala priprave in tekmovanja med TOZD, v športni dvorani MAROF v Novem mestu. Na tekmovanjih med TOZD bi po doseženih rezultatih določili ekipo, ki nas bo zastopala na DŠI UNILES-a v Ljubljani. Da bi popestrili priprave, predlagamo, da bi v istem terminu pri-

prav pritegnili k sodelovanju katero od del. organizacij iz Novega mesta.

Predlagamo, da bi enkrat tedensko v popoldanskih ali večernih urah po 2 uri imeli priprave, zadnji teden v mesecu pa bi imeli posamezno in ekipno tekmovanje.

Z prijavnico potrdite svojo pripravljenost k sodelovanju, obenem napišite svoje predloge za izvedbo najbolj ustreznega urnika in dneva priprav in tekmovanja.

Pravico sodelovanja imajo vsi, ki združujejo delo v DO NOVOLES. Prijavnice pošljite na naslov: ŠD NOVOLES, KOSMINA Gorazd, »NOVOLES« Straža

Izlet na Porezen

V nedeljo 24. marca 1985 smo se planinci delovne organizacije Novoles udeležili tradicionalnega pohoda na Porezen. Ob 6 h zjutraj smo se zbrali na avtobusni postaji v Novem mestu. Z avtobusom smo se odpeljali skozi Ljubljano, Škofjo Loko, Železnike do Petrovega brda. Od tu naprej smo se peš odpravili na vrh Porezna. Na pohodu nas je spremljalo sneženje, ki pa ni moglo vplivati na dobro razpoloženje pohodnikov. Ko smo prišli na vrh, nas je pri koči čakal topel čaj. Po kratkem počitku in malici smo se napotili v Podbrdo. Na poti v dolino je bila marsikatera zadnja plat mokra od vožnje po

njej. V dolino smo prišli po dveh urah hoje. V dolini nas je čakal avtobus, s katerim smo se vrnili v Novo mesto.

Kljub slabemu vremenu smo se imeli lepo. Pridružite se nam na naslednjih izletih in spoznajte slovenske gore.

Planinski pozdrav!

Jože Hartman

Planinska sekcija Novoles je za nove člane priskrbela članske izkaznice in znamkice za tekoče leto. Dobite jih pri tov. Gorazdu Kosmina v DSSS.

PRIJAVNICA:

Ime in priimek

TOZD Krak

Predlog org. priprav in tekmovanja

PRIJAVNI ROK DO 15. 4. 1985

ŠD NOVOLES:
Sekcija za namizni tenis
ŠPELIČ Ivo

Priljubljenost

»Kaj delaš, doktor, da te imajo tvoji bolniki tako radi?«

»Nič posebnega! Namišljenim bolnikom zagotavljam, kako hudo so bolni, res težkim bolnikom pa, da so povsem zdravi.«

Negotovost

»Zakaj pa ne greste nikoli na dopust, tovariš svetovalec?«

»Nerodna reč, veste! Če grem na dopust in ne zahtevam namestnika, bo videti, kot da nimam dela. Če pa dobim namestnika, bo pa ta videl, da nimam kaj delati...«

Brihtnež

»Kljub vašim pritožbam pa morate vendarle priznati, tovariš učitelj, da je moj sin brihten in odprte glave...«

»To pa to! Kar mu gre pri enem ušesu noter, mu gre pri drugem takoj spet ven!«

Finance

»Torej pravite, mladi mož, da bi radi mojo hčerko za ženo! Ja, kakšno pa je kaj vaše finančno stanje?«

»O — živim v povsem urejenih kreditnih odnosih...«

Cene Moznik: Koliko dirigentov...?!

Riše in piše:
Ivan Balog

